

Belgia 4 fr. / Bohm.-Mähren 5 kr. / Bulgaria 8 leva / Danmark 50 øre / Finland 5 mk. / Frankrike 7 fr. / Italia 3 lire / Kroatia 20 kuna / Nederland 30 cents / Norge 50 øre / Portugal 2 esc. / Romania 25 lei / Sverige 55 øre / Svelts 50 rappen / Serbia 12 d.nar / Slovakia 3 ks. / Spania 1,50 pls. / Tyrkia 15 kurus / Ungarn 70 fillér / Sørsteiermark, Ostland 50 Pfg.

Signal

I dette nummer:
Europa
 slik eller slik

Brent
 44

Kopernikus, Hieronymus Boschs verden og vi

Hieronymus Bosch har med sin tids midler med realistisk fantasi malt de kvaler som venter menneskene i helvetet. Bildet ved siden av er et utsnitt av det berømte bilde, som henger i Pradoen i Madrid. En legger merke til at mester Bosch ikke har malt noe annet enn den mørke baksiden i menneskenes liv og de ob.kure makter, som atter og atter tar dem i besittelse. På den tiden da denne visjon av helvetet ble til, ble Kopernikus nettopp født. I ham har den fremadstrebbende europeiske ånd funnet en av de dristigste befriere fra århundregammel forutinntaltheit.

Kopernikus er et symbol, men Boschs verden er det i like høy grad. De har begge hatt sin innflytelse også i vår egen tid. I denne spenning mellom åndens høye flukt og underverdenens makter fullføres nå denne krigen, som vil avgjøre Europas eksistens

„Den umettelige erobrer“
(Innmarsj i Sovjet-Russland)

Verdensfredsstifterne...
(Roosevelt-Churchills Atlanterhavsmøte)

FIRE BILDER FIRE SPØRSMÅL

Da de tyske arméer for tre år siden marsjerte inn i Sovjetunionens område, erklærte den engelske premierminister at de „umettelige erobrere“ no også i øst hadde „avslørt sitt sanne ansikt“. Noen uker seinere møttes Churchill og Roosevelt ved New Foundlands kyst for å forkynne Atlanterhavs-erklæringen. Dermed var det annet spørsmål framstilt, om „verdensfredsstifterne“, som de anglo-amerikanske statsførere erklærte seg for, også virkelig var i stand til å representere et alment gyldig verdensprinsipp.

Det første spørsmålet, som bildet av den tyske innmarsj i Sovjetunionen for tre år siden brakte på bane, er imellomtiden forlengst blitt besvart. Ingen vil i dag alvorlig bestride at sovjetimperialismen, som ruller seg opp overalt, forlengst vilde ha sust fram over Europa, hvis tyskerne ikke var kommet dette angrepet i forkjøpet.

Det annet spørsmål var imidlertid i lang tid ubesvart. Enno ifjor ble den anglo-amerikanske propaganda mot Italia ført under Atlanterhavserklæringens slagord. Det tredje bilde viser Badoglio „som europeeren, der må bestemme seg“. Tilfellet med det forræderske hus Savoia var likeledes prøven på eksemplet som tidligere tilfellene Polen, Jugoslavia og Hellas. I alle disse områder, hvis eksilregjeringer hadde bygd på Atlanterhavserklæringen, er imellomtiden avgjørelsen falt slik at englenderne og amerikanerne har gitt bolsjevismens framtrengen frie hender.

Så har en no også svaret til alle europeere på det tredje bildet. Det lyder: En kan ikke lenger bestemme seg for bolsjevismen eller for England og Amerika, men bare for bolsjevismen eller — for Europa og Tyskland. En tredje mulighet gis det ikke lenger i vår verdensdel. Det er den lærdom som årene 1943 og 1944 har brakt oss. Svaret på spørsmålet, som verdensfredsstifterne ved Atlanterhavet framkastet, er hermed gitt.

Dette svaret er ikke bare oppstått av utviklingen i våre dagers historie, men alt i slutten av ifjor av en av det britiske empires mest fremragende medlemmer, sørafrikaneren feltmarsjal Smuts. Han var den eneste som hadde mot til åpent å uttale at Europa fra engelsk-amerikansk standpunkt bare kan betros sovjetrusserne som innflytelsessfære. Det fjerde bilde, Smuts, er altså et tydelig svar på de to foregående spørsmål. England — mente han — vil for framtiden ikke lenger ha meget å si på Kontinentet. Det er også svakt, inneklemt som det ligger mellom Amerika og Sovjetunionen. Noja, er dette ikke samtidig svaret på erindringer om de tyske troppers innmarsj i Sovjetområdet for tre år siden? Kommer ikke her den høyere logikk til uttrykk, og det nettopp no, hvor tyske arméer og deres forbundsfeller igjen må kjempe forbitret i utgangsstillingen i øst?

„Signal“ behandler i dette nummer på ny spørsmålet om hvordan Europas framtid skal se ut. Det er i de siste måneder blitt enno mer brennende. Vil Europa kunde holde seg av egen kraft,

NUMMER 11 · 1944

SIGNAL

BRINGER:

Krigen som verdenskamp

Side

- Tredveårskrigen. Generasjoner i den sosiale verdenskrise. Av Giselher Wirsing 4
- Krigsfrivillig — for Europa. De tyske og forbundne soldaters prestasjon i øst..... 10

Det nye verdensbilde — Europas framtid

- Europa slik eller — slik. Den tyske sosialismes vesen — en samtale med motparten 14

Hvordan vi lever

- Det er du, Europa. Dets åndskrefters stadige gjenfødelse. (Med et fargelagt kart på side 20). Av Walther Kiaulehn 23
- Den kommende generasjon. Vår ungdoms livslover 27
- Instrumentene foran kameraet. Prags filharmoniske orkester på film 33

COPYRIGHT 1944 BY DEUTSCHER VERLAG BERLIN

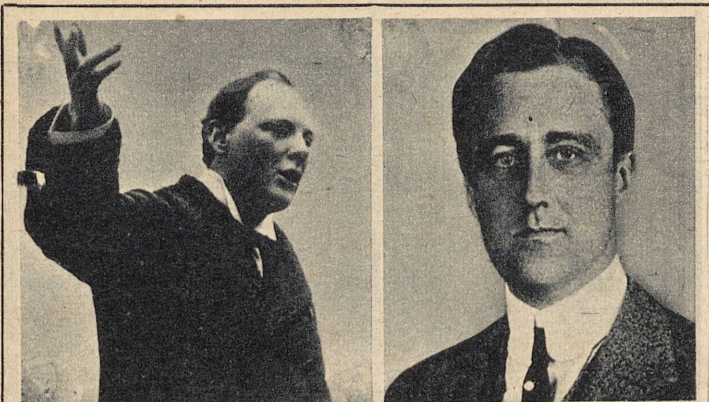
Europeeren, som må bestemme seg
(Marsjal Badoglio, Victor Emanuels ministerpresident)

Den eneste mannen som hadde rett...
(Feltmarsjal Smuts, Sør-Afrikas ministerpresident)

eller vil det bli bolsjevisk? — Det er det tema som tankene i alle europeiske land dreier seg mest om. Den europeerens skjebne, som treffer den feilaktige avgjørelse, kan tydelig ses ved

eksempelet Badoglio. — Men hvordan skal han treffe den riktige avgjørelse? Det er dette som „Signal“ overveiende tilstreber å besvare i artiklene i dette nummer.

Churchill 1908

Roosevelt 1910

Churchill, der som første admiralitetslord i juli 1914 m biliserte den engelske flåten for regjeringen enno hadde sagt sitt siste ord om å gå inn i krigen, og Roosevelt, der allerede i den første verdenskrig som understatssekretær i marineministeriet anbefalte at USA burde ta del i krigen

Giselher Wirsing

30-ÅRS- KRIGEN

Hvorvidt de forløpne 30 år må betraktes som uavbrutte og sammenhengende krigsår, og hvorfor dette blir klart for oss akkurat no i det 30. krigsår, derom leser De i følgende artikkel

1. august 1914—1. august 1944!

Den store verdenskamp har no vart i 30 år. Menn og kvinner mellom 30 og 40 år var enno barn ved utbruddet av den første verdenskrig. Den generasjon som i 1914 allerede var voksen og hadde sikre yrkes- og livsforhold, er no for lenge siden blitt besteforeldre. Hadde det ikke vært krig, så vilde den største del av deres allerede uttynnede skarer no sitte på føderåd. Den nye generasjon som er vokst opp, kan neppe lenger underlegges førkrigstidens målestokk. De som ble født ved slutten av den første verdenskrig, er i dag allerede 25 år gamle. De er for lengst soldater eller arbeider med å forme sitt eget liv. Fullstendig nye anskuelser har fått gyldighet. Den enno for få år siden alminnelige sammenlikning av ting og forhold med tiden før den første verdenskrig mister stadig mer sin betydning. Først no blir Europas nasjoner etter hvert klar over at de allerede befinner seg i en tredveårig krig.

Hvis vi kaster et blikk tilbake i historien, så vil vi se at det alltid oppstår en betydelig forskjell fra den ene generasjon til den annen. Det som for eksempel av den europeiske generasjon mellom 1815 og 1848 ble forberedt i Tyskland, Italia og på Balkan, er blitt virkeliggjort i årene mellom 1850 og 1878 — det år Berliner-kongressen fant sted. Hver epoke har sine egne kamper, sin egen problematikk, sin egen atmosfære og særlige fysiognomi. For den tilbakeskuende betrakter fortøner generasjonsforskjellene seg som årstringene på et tre der slutter seg til hverandre. Det er den normale utvikling.

Den store verdenskrise

Det behøves vel ingen nærmere begrunnelse for den oppfatning at med begynnelsen til den nye tredveårskrig skjedde det et innsnitt, som hverken

for historien eller for de nulevende mennesker vil stå som en ny generasjons normale årstring. Det synes snarere å være sikkert at med begynnelsen til den første verdenskrig gikk en hel tidsalder, hvis oppståen kan regnes tilbake til middelalderen, til ende. Det store innsnitt som denne tredveårskrig betyr, kan vel settes på like fot med en ny tidsalders begynnelse. Vi har ikke til hensikt å gjøre stas av denne kjensgjerning. En må bare konstatere den og forsøke i det minste tilnærmedsvis å bli klar over dens betydning. Under alle kamper og generasjonsavløsninger i de siste århundrer er dog den indre kontinuitet blitt bevart. Forskjellen mellom generasjonene trådte nok klart fram i dagen, men — for å tale med den spanske filosof José Ortega y Gasset — det vesentligste av verdens stillas ble stående eller bare ubetydelig forandret.

Etter det store innsnitt som begynnelsen av nutidens tredveårskrig betyr, har dette verdens stillas begynt å forandre seg selv. Ethvert menneske som vil anvende den tidligere tids målestokk på en verden som helt har forandret seg, famler no i mørke. Det blir kastet planløst hit og dit. Den sikkerhet hvormed det tidligere kunde bevege seg mellom saker og problemer, er forsvunnet. Verden forandrer seg til en dreiescene, hvor tingene stadig skifter plass.

Dette er den situasjon som i dag ikke bare europeere, men også amerikanere og østasiater befinner seg i. En kineser, en inder føler dette likeså sterkt som en franskmann eller en mann som lever i Chicago. Det er ganske naturlig at hele den eldre generasjon som enno kjenner de anskuelser der var gjeldende før begynnelsen av denne krigsepoke, lenge har trodd at den store verdenskrise bare var en forbigående prosess, etter hvilken der med visse forandringer atter vilde følge en tilstand som i det vesentlige vilde likne den velkjente

fastlagte tidsånd fra før 1914. Denne tro hadde ikke bare de eldre generasjoner i alle land, men også hele nasjoner og folkegrupper.

De nøytrale

Den er særlig typisk for de i den første som annen verdenskrig nøytrale land som bare på en indirekte måte ble berørt av de veldige rystelser, og altså bare har opplevd støtene av denne rekke „jordskjelv“ ute i periferien. I mange nøytrale land er enno i dag sannsynligvis flertallet av den overbevisning som bare den eldre generasjon har hatt i de land som ligger i den umiddelbare jordskjelvsonen. Vi formulerer ikke dette som en anklage, hvilket fra et høyere standpunkt absolutt ikke vilde være berettiget, men likeledes kun som en konstatering. Av dette kan en uten vanskelighet forstå hvorfor det i de egentlig nøytrale land, så vidt vi har kunnet fastslå, neppe høres en eneste røst av virkelig betydning som med nøktern suverenitet tar stilling til vår tids problemer. En skulde jo ha kunnet tro at en nettopp i de land som ikke ligger umiddelbart i jordskjelvsonen, vilde ha mulighet til en slik større åndelig oversikt. Hvorfor dette ikke kan være slik, tør være forklart med denne henvisning.

Anglo-amerikanerne

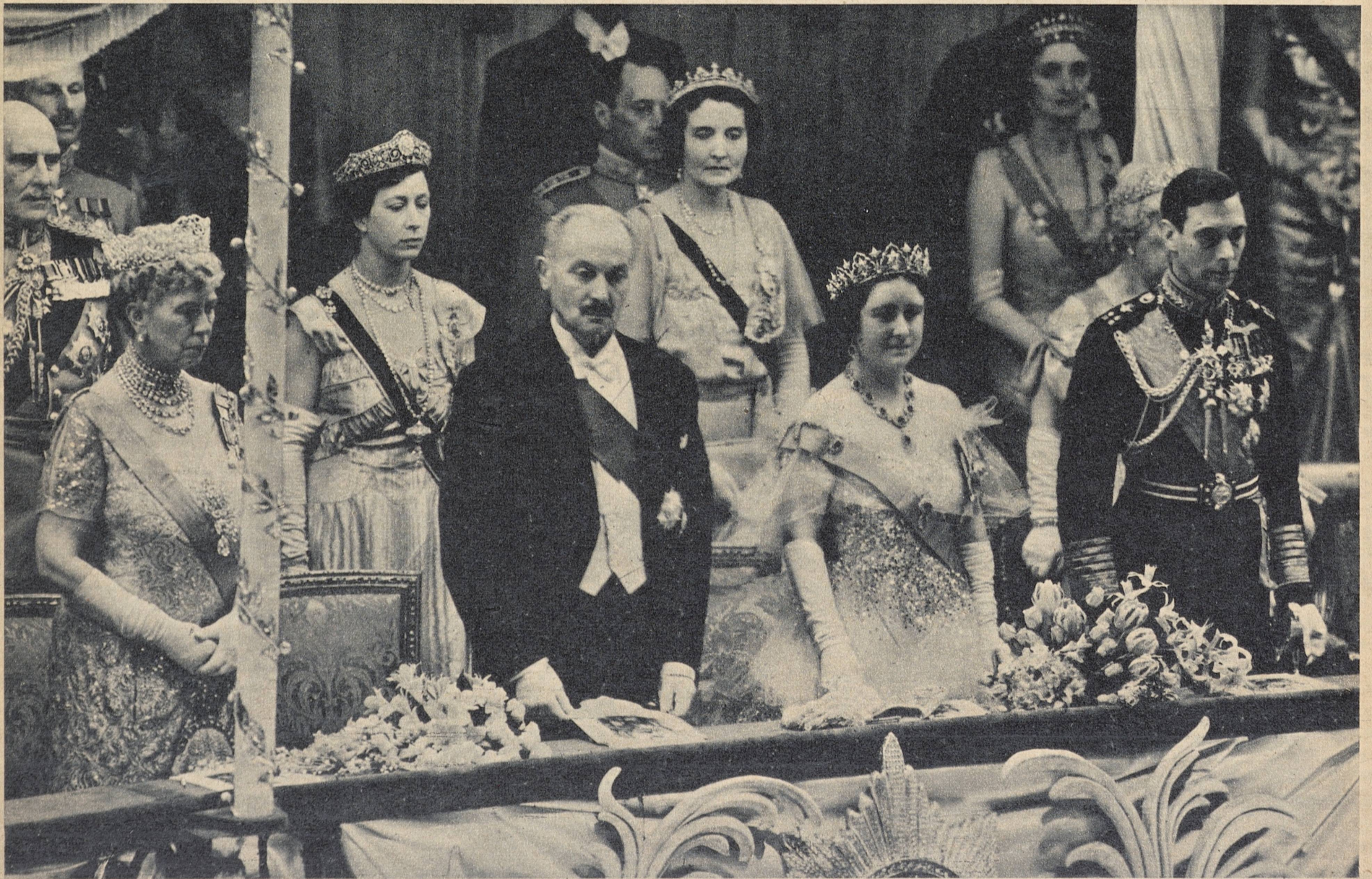
Hos den førende klasse som enno i dag har makten i sine hender i de to anglo-amerikanske stormakter, ligger tingene ikke stort annerledes. I De forente stater har president Roosevelt samlet et kabinett om seg, hvis medlemmer gjennomsnittlig er over 60 år gamle. Statssekretær Cordell Hull er 73 år og krigsminister Stimson 77 år gammel. Stimson for eksempel var allerede i året 1910 krigsminister i president Tafts kabinett. Roosevelt selv

hadde allerede i den første verdenskrig gjort seg bemerket som understatssekretær i marineministeriet under Wilson.

I England har Churchill likeledes spilt en betydelig rolle allerede under partikampene før 1914 og var under den første verdenskrig ammunisjons-, krigs- og luftfartminister. Disse holdepunkter tør stort sett være tilstrekkelige til å påvise hvordan de anglo-amerikanske verdensmakter enno i dag blir ledet av menn, som i kraft av sin herkomst og de erfaringer de har samlet i tiden før krigen, forsøker å måle og mestre denne tredveårskrig etter den målestokk som gjaldt i tiden før 1914. Dette skjer enten ubevisst, eller som det er tilfelle med Stimson og Cordell Hull, helt bevisst. Den bemerkelsesverdige usikkerhet som jo lenger krigen varer, gjør seg gjeldende i den anglo-amerikanske politikk overfor de problemer som faktisk er de bestemmende for framtiden, har for en ikke ringe del sin årsak heri.

Begge de anglo-amerikanske verdensmakter er trådt inn i tredveårskrigen som mektige riker og som i det minste utvortes velordnede kompleks. Representantene for tiden før verdenskrigen ervervet seg derved ganske automatisk den ledelse som de no har innehatt i over tredve år. I det vesentlige betraktet de det som sin oppgave å tvinge fram en tilbakevenden til det som de anser å være en „normal tilstand“. Ungdommen i England og Amerika forble stum og har til i dag ingen politisk betydning. Den eneste kjente unntagelse var den no 47-årige Anthony Eden, som imidlertid sammenliknet med de eldre menn ved makten alltid var en noe smalbrystet og svak skikkelse. Først no forsøker — i England mer enn i Amerika — ganske beskjedent den generasjon å begjære ordet, som går ut fra den målestokk der er skapt av den nuværende verdenskrise. Det kan imidler-

Fortsettes side 6

TO FESTLIGHETER

1914 Frankrikes president Poincaré som det engelske kongepars gjest i London. — Tysklands innkretsing er fullendt, den første verdenskrig kan begynne

1939 Det engelske kongepar som gjester hos Frankrikes president Lebrun i Paris. — Frankrike har sagt „ja”. Roosevelt har lovet all mulig hjelp, den annen verdenskrig kan begynne

30-årskrigen

tid foreløpig bare skje for så vidt som de lar forstå at det som en Churchill eller en Roosevelt har å by på av indrepolitisk eller sågar sosiale idéer og programmer, er avdanket, gammelt skrap som ikke har noe med virkeligheten å gjøre.

Denne ungdommen i England og Amerika vet at tredveårskrigen i første linje er en sosial krig, og at den som historien seinere vil vise, sannsynligvis også er begynnelsen til en dyptgående forvandling av rådende verdensanskuelse; for den store krise som vi i de siste tredve år befinner oss i, rører ikke bare ved de sosiale problemer, men omfatter det hele menneske og framfor alt også dettes religiøse overbevisninger.

Tyskland

I Tyskland er kontinuiteten med tiden før den første verdenskrig framfor alt blitt bevart ved den gamle feltmarsjal von Hindenburgs verdige skikkelse, som nøyaktig svarer til marsjal Pétains skikkelse i Frankrike i dag. Begge menn har benyttet den autoritet som de fra tidligere tid var i besittelse av, til omhyggelig å overvåke dannelsen av de nye livsformer som står i umiddelbar forbindelse med vår tidsalder. Hva dette nye egentlig var, har vel både Hindenburg og Pétain meget vanskelig kunnet ha noe sikkert begrep om. Men begge var klar over verdigheten og den særlige oppgave som lå i den rollen som tilfalt dem overfor deres nasjoner og ut over disse for hele Europa. I Tyskland trådte så de sosiale idéer som var dukket opp etter tredveårskrigen første runde fram i skarpeste form, herdet av den herskende nød. Noe liknende vil kanskje i en annen form fullbyrdes i Frankrike, hvor foreløpig kampen mellom de sanne guder og falske avguder raser enno heftigere.

Sovjetunionen

Bak alle disse foreteelser står imidlertid den under verdenskrigen skjeddte revolusjonsprosess i Sovjetunionen. Her er tilsynelatende blitt gitt det radikalste svar på den nye tidsalders problemer. I Sovjetunionen av i dag gis det ikke lenger noe generasjonsproblem. Det er ikke bare det tidligere tsar-rikets overklasse helt ned til småbøndene, de såkalte kulakker, som er blitt utryddet, men det overveiende flertall av alle eldre mennesker. I byene finnes det som bekjent få mennesker som er eldre enn 55, høyst 60 år. Den som var „fra før“, ble drept eller en lot vedkommende sulte i hjel. Men samtidig ble det forkynt av de oppkommede sovjetiske makthavere at i Sovjetunionen hadde den nye salighetslære for den store krises masse menneske fått sin start. Den vilde snart komme til å bre seg over hele jorden.

Virkningene av denne utvikling på den øvrige verden var ganske annerledes enn det hadde vært mulig, hvis for eksempel den kommunistiske revolusjon i Russland var utbrutt på et tidspunkt, hvor det i de øvrige land hadde

vært en gyldig og ubestridt verdensanskuelse forhånden. Opptakten til tredveårskrigen, nemlig den første verdenskrig, hadde imidlertid framkastet de nye problemer uten at disse var blitt løst, ja dette var i det hele tatt ikke mulig.

Her kan vi no se hvordan generasjons-spørsmålet blir av avgjørende betydning. I Tyskland kunde en yngre generasjon til å begynne med finne svar på den framflytende tidsalders sosiale spørsmål, for her hadde den første verdenskrig og den påfølgende inflasjon ubønnhørlig oppskaket folket. I de anglo-amerikanske demokratier og i mange nøytrale land var dette imidlertid på ingen måte tilfelle, mens det i Frankrike først etter den nødttid som oppsto med den annen verdenskrig, skaptet en liknende situasjon som allerede tidligere hadde vært framherskende i Tyskland. I Italia var det funnet en overgangsløsning som først etter de bitreste erfaringer, framfor alt på det sosiale område, kan bli ført logisk til ende.

Generasjonsproblemet

I de anglo-amerikanske områder derimot sperrer generasjonen fra før verdenskrigen vegen for en tidsmessig utvikling. Derav følger at nettopp i disse land gjør den sovjetiske bolsjevisme et stadig dypere inntrykk på den yngre generasjon som praktisk talt ser seg utelukket fra å kunne utøve noen makt og innflytelse i staten. Ortega y Gasset har gitt følgende treffende formulering for denne foreteelse:

„I en krises epoker forekommer det ofte at en gir sitt bifall til falske oppfatninger som en innbiller seg er riktige. Hele generasjoner forfalsker seg selv, jeg kunde nesten si at de holder seg til kunstige stilformer, til doktriner og til politiske bevegelser som ikke er oppriktige og som bare utfyller mangelen på ekte overbevisning.“ (Av skriftet „Esquemas de las crisis“. Madrid 1942.)

Akkurat til dette punkt er den anglo-amerikanske folkegruppe no kommet. De ekte overbevisninger mangler og de forhåndenværende fiksjoner bryter sammen. Atlanterhavserklæringens skjebne er det mest iøynefallende bevis på dette. De indrepolitisk omveltende virkninger av tredveårskrigen begynner først no å vise seg i fullt mon der. De sosiale problemer banker uunngålig på den engstelig lukkede dør, floden vil komme til å stige og sluttelig begrave alt det under seg, som hittil var forseglet av nøkkelbærerne fra generasjonen før verdenskrigen i det håp at de så godt fundamenterte hus som framfor alt det engelske er, vilde forbli uberørt i det indre.

Dermed står vi midt oppe i de brennende spørsmål som er oppstått av den nye tredveårskrigen utvikling. Akkurat en tiendepart av dette tidsintervall er no utfyllt av den tysk-europeiske krig mot sovjetmakten. Denne krig er av Tyskland og dets forbundsfeller, også

Fortsettes side 8

Schaffhausen i Sveit's ble bombardert en dag i godt siktbart vaer. Dette bombardement er ikke den første krenkelse av nøytralt landområde ved anglo-amerikanske luftstridskrefter, og vil ikke bli den siste. Det blir bare nevnt her, fordi det ødela menneskeliv og betydelige kulturverdier. Det kan minne en om den gamle engelske oppfatning av havenes frihet, som no blir supplert med den amerikanske oppfatning av friheten i lufrømmet. Begge slags friheter betyr intet annet enn fremmed politoppsyn over luft og hav — også i Europa

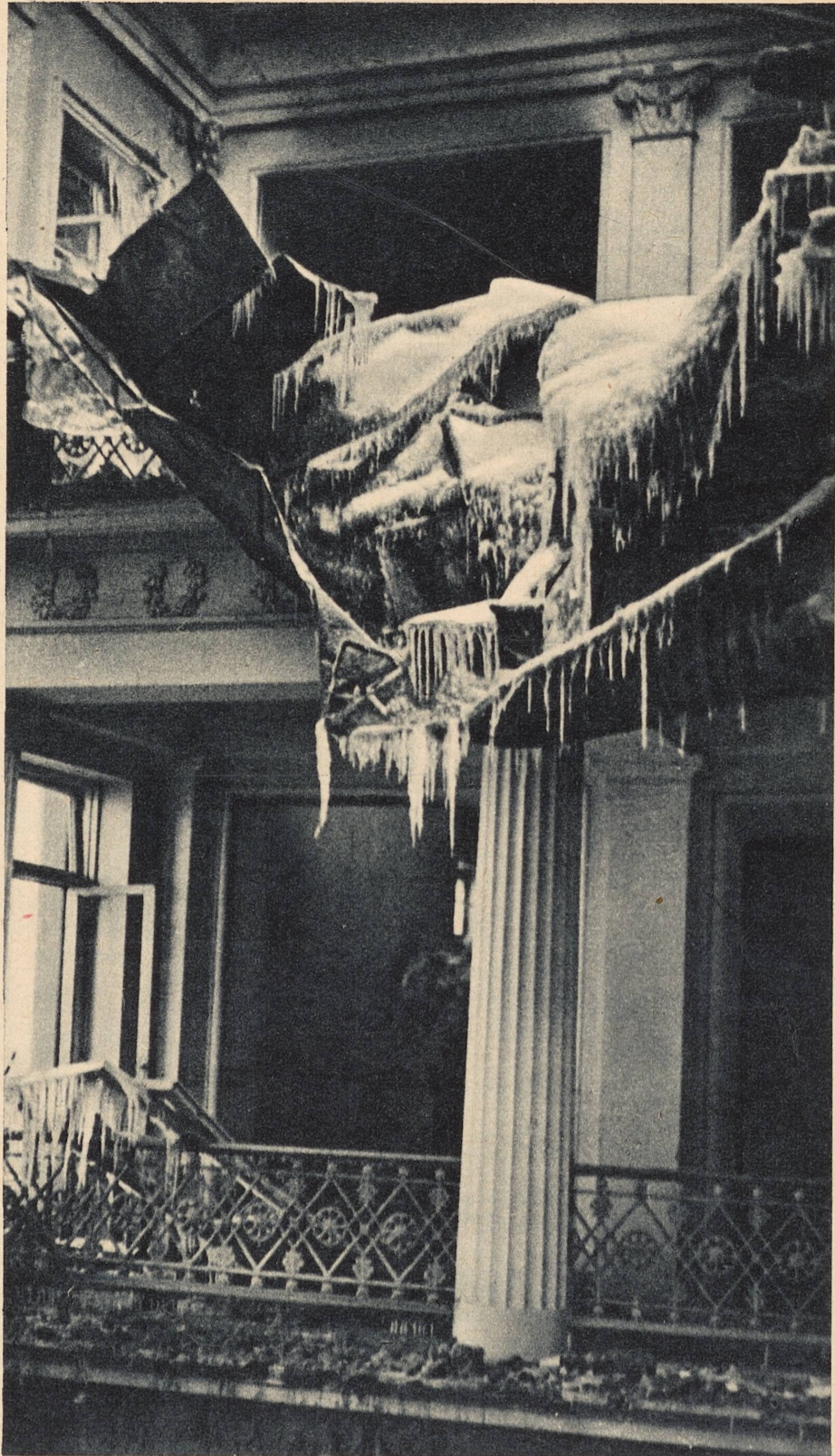
VISITTKORTET

Vi vet det jo: Europa skal bli befridd. Det står på visittkortet til de andre. De vil bringe Europa: Frihet fra nød, frihet fra sorg, frihet fra sult... det er en hel del som Europa skal bli befridd fra. La oss se nærmere på dette

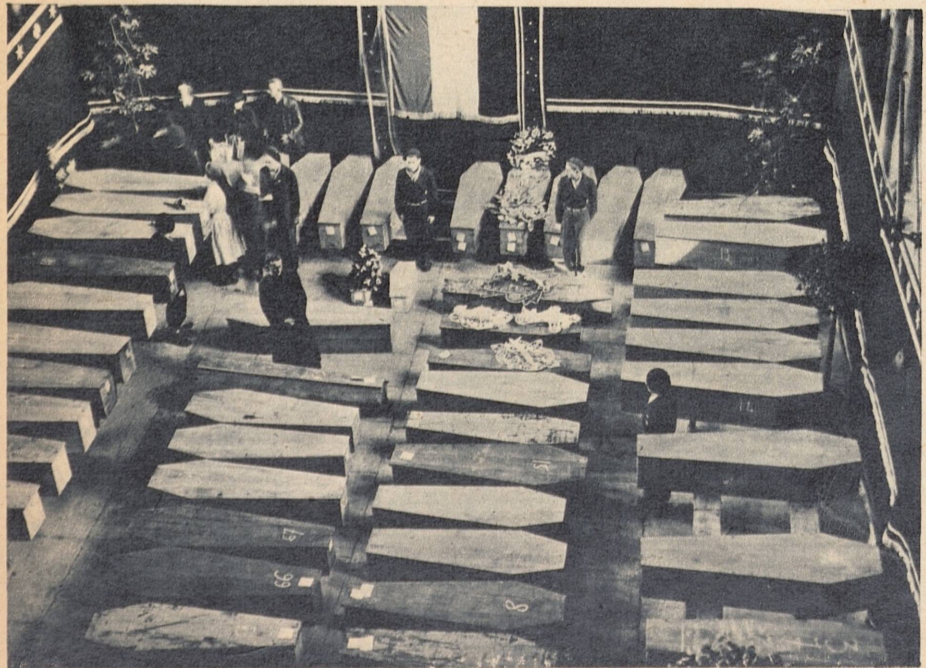

Katedralen i Rouen som under felttoget i Frankrike i 1940 av tyske soldater under livsfare ble reddet fra ødeleggelse og som no under terrorkrigen mot Europa ble alvorlig beskadiget — bare et eksempel, som også bildet nedenfor er et eksempel på de sivile dødsoffer for denne substansfortørende krigsmetode. I følge det anglo-amerikanske visittkort må disse offer bli brak¹ for Europas befrielse. Men — hva blir til overs for de befriede? Et i kulturell, menneskelig og framfor alt i økonomisk henseende fullkommen utarmet kontinent, et framtidig nødtvungen avsetningsområde for utenlandske varer. Det er frihet fra nød — sett med anglo-amerikanske øyne — slik løser en der f. eks. arbeidsløshetens eller økonomiske kriseproblemer

Den finske riksdagsbygning, ødelagt av bolsjevikiske terrorflyvere, minner om USA's tradisjonelle vennskap overfor det finske folk, som no „dessverre må“ ofres til sovjetrusserne. Den minner om alle de løfter som der over ble gitt alle Europas små nasjoner, og som likeledes av hensyn til den østlige forbundsfelle ikke måtte holdes og maktmessig heller ikke kunde bli holdt. Uten den tyske forsvarsmakts beskyttelse vil mange av dem i morgen være sovjet-republikker. Hvem er vel overrasket over slike kjensgjerninger? Den som kjenner den irske uavhengighets historie, kjenner også den relative verd av de friheter som det alltid har stått å lese om på anglo-amerikanske visittkort

30-årskrigen

der hvor den antok offensive former, blitt ført som en ren forsvarskrig. Det har hele tiden ikke dreid seg om annet enn om opprettholdelsen av en selvstendig europeisk livsform. Det gjelder dennes naturlige videre utvikling overfor den radikale løsning som kommer fra øst, som uansett hvilke virkninger den måtte ha utøvd på Sovjetunionens folkeslag, ikke vilde bety annet enn fullstendig stagnasjon og ødeleggelse, hvis den ble forplantet til vår jord.

Den ukjende faktor

Denne krig vilde for lengst være avgjort, hvis ikke den sovjetiske makt i følge kortsynt opportunisme hadde funnet full understøttelse av den herskende eldre generasjon i de anglo-amerikanske land. Denne generasjon som Churchill, Roosevelt, Hull, Stimson osv. tilhører, var opprinnelig overbevist om den britiske politikks tradisjonelle utenrikspolitiske likevektsforestillinger — som i forvandlet form også hadde gjort seg gjeldende i den amerikanske politikk. Det var under disse synspunkter de begynte krigen. No, da det blir klart for dem at tidligere århundrers spilleregler ikke har noen som helst gyldighet i den nuværende krise, tror de å kunne redde seg selv og muligens også sine nasjoner derved at de ofrer de øvrige europeiske folkeslag, og dette gjelder så vel deres venner — som eksemplet Polen, de sørslaviske folk og de baltiske land er bevis på — som også deres fiender Tyskland, Bulgaria, Romania, Ungarn og Italia. Da denne generasjon fra før verdenskrigen i England og Amerika på grunn av sin lange erfaring besitter en viss anseelse også utenfor sine land, forsøker de å innbille de nasjoner som enno ikke er umiddelbart berørt, at denne ofring av venner og fiender i Øst- og Mellom-Europa ikke har noen prinsipiell betydning for europeernes totale skjebne.

Den som har tiltro til dette, overser bare at den erfaring som er begrunnet i forholdene før verdenskrigen, er helt uten gyldighet for de krefter som i dag er kommet med i spillet. Ingen av disse regnestykker kan gå opp i dag, fordi en så vel i London som i Washington tror å regne med erfaringsmessig, bekjente faktorer, mens det i virkeligheten er slik at sovjetmakten mer og mer viser seg å være en fullstendig ukjent faktor nettopp for de anglo-amerikanske land. Den som har forfulgt utviklingen etter Teheran, vil måtte innrømme at så er tilfelle. Således måtte også et amerikansk tidsskrift for ikke lenge siden skrive: „Borgerne i De forente stater vet no at Atlanterhavserklæringen er død, og at forholdet mellom de tre forbundsfeller ikke er blitt bedre, men dårligere etter Teheran. Dette er så alvorlig at det etter hvert ser ut som om den annen verdenskrig ikke vil bringe løsning på noe.“ („Time“, 20. mars 1944.)

Europa slik eller — slik

Overfor dette befinner Europa, og det ikke bare Øst- og Mellom-Europa, men

hele verdensdelen til Atlanterhavets kyst seg i en eksistenskamp på liv og død. Den tredveårige krig står no overfor det problem om dens avslutning skal bringe den samme radikale ødeleggelse som den der har funnet sted i Sovjetunionen. En ødeleggelse som i Europa måtte være uendelig mer radikal, fordi det her dreier seg om et stort antall sterke og livskraftige kulturer som i det gamle Russland bare fantes i meget begrenset omfang. Altså står vi foran avgjørelsen av spørsmålet: „Europa slik eller — slik?“

Vi kan ikke komme unna spørsmålet ved å håpe å kunne vende tilbake til forholdene før krigen. Det er ikke mulig for noe europeisk land, hverken for et krigførende eller et nøytralt. Disse illusjoner må vi altså begrave. Det vil heller ikke være mulig for England og Amerika. Den skorpen som generasjonen fra før verdenskrigen har lagt over disse land, vil det gå hull på i disse årene. Det er allerede no tydelig å se. Da vil det imidlertid vise seg at de falske overbevisninger som hadde forent seg med håpet på bolsjevismen, må vike plassen for ganske andre forestillinger, hvis disse nasjoner skal overleve den uhyre forvandlingsprosess som med denne tredveårskrig ryster hele verden.

Med negative anskuelser kommer en i dag ingen veg. Bare å konstatere at de hittilværende forhold ikke var tilfredsstillende, nytter ikke mer. Som alltid i store krisetider i hvilke hele verdener antok nye former, er imidlertid kampen det element hvorav alene det positive formår å utfolde seg. Vi er ikke til sinns å forherlige kampen som sådan. Den er bare en bitter nødvendighet. Men dog ser vi det — så meget mer som alt står på spill — av denne kamp vokser fram hin nye verden med sosial ordning, som riktignok ved denne krigs avslutning enno ikke kan ha fått sin endelige form, for hvilken imidlertid de fundamentale vil bli lagt på hvilke Europa vil oppstå på ny.

Å forbli „attentist“ overfor denne prosess, kan vel være mulig for et visst tidsrom. Men i lengden er det ikke mulig. En behøver bare å forestille seg hva det allerede i dag vil være skjedd hvis også tyskerne hadde spilt „attentistenes“ rolle overfor bolsjevismen. Da hadde de i 1941 i all ro kunnet føre sin krig mot England, i hvilken de utvilsomt var de militært overlegne, til ende. Samtidig hadde de dermed skaffet forutsetningene for sovjetismens uhindrede innbrudd i Europa. At Tyskland for tre år siden ikke valgte denne veg, men den andre meget tyngre veg, er det fornemste tegn på den livskraft som pulserer ikke bare i hjertet av den europeiske verdensdel, men like sterkt i alle dens lemmer, når den ser seg stilt overfor det nakne eksistensspørsmål. Denne tredveårskrig kan derfor bare slutte med en nyfordeling av tyngdekraftene i verden. For oss europeere er spørsmålet om vi vil være subjekt eller objekt i historien, i vårt liv og i vår framtid.

Frihet fra nød: I det „befridde“ Sør-Italia hersker det hunger; endeløse køer står foran levnetsmiddelbutikkene. Det var blitt lovet noe annet

Frihet fra sorg: Den anglo-amerikanske krig gjaldt jo bare fascismen. I Sør-Italia vet en i dag bedre beskjed. — Flyktninger bor i huler, og sovjetkommisærene deporterer (som tidligere i Spania) barn til østen

VISITTKORTET TIL DE ANDRE ...

ITALIA

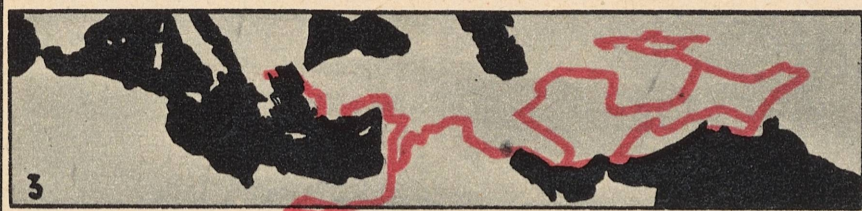
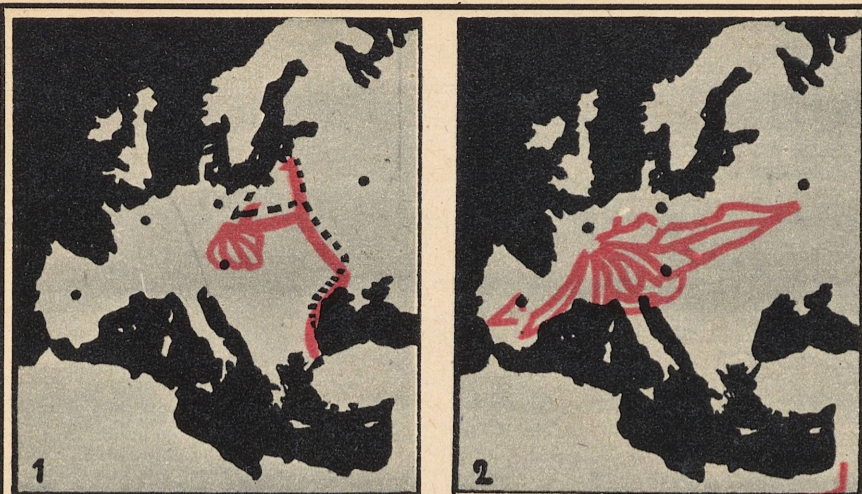
Et mønstergyldig eksempel på Europas befrielse: Sør-Italias byer og landsbyer forvandler seg til ruinhoper

...og bomber på kloster, kirker
og kultursteder: Italienske nonner
få minutter etter et terrorangrep

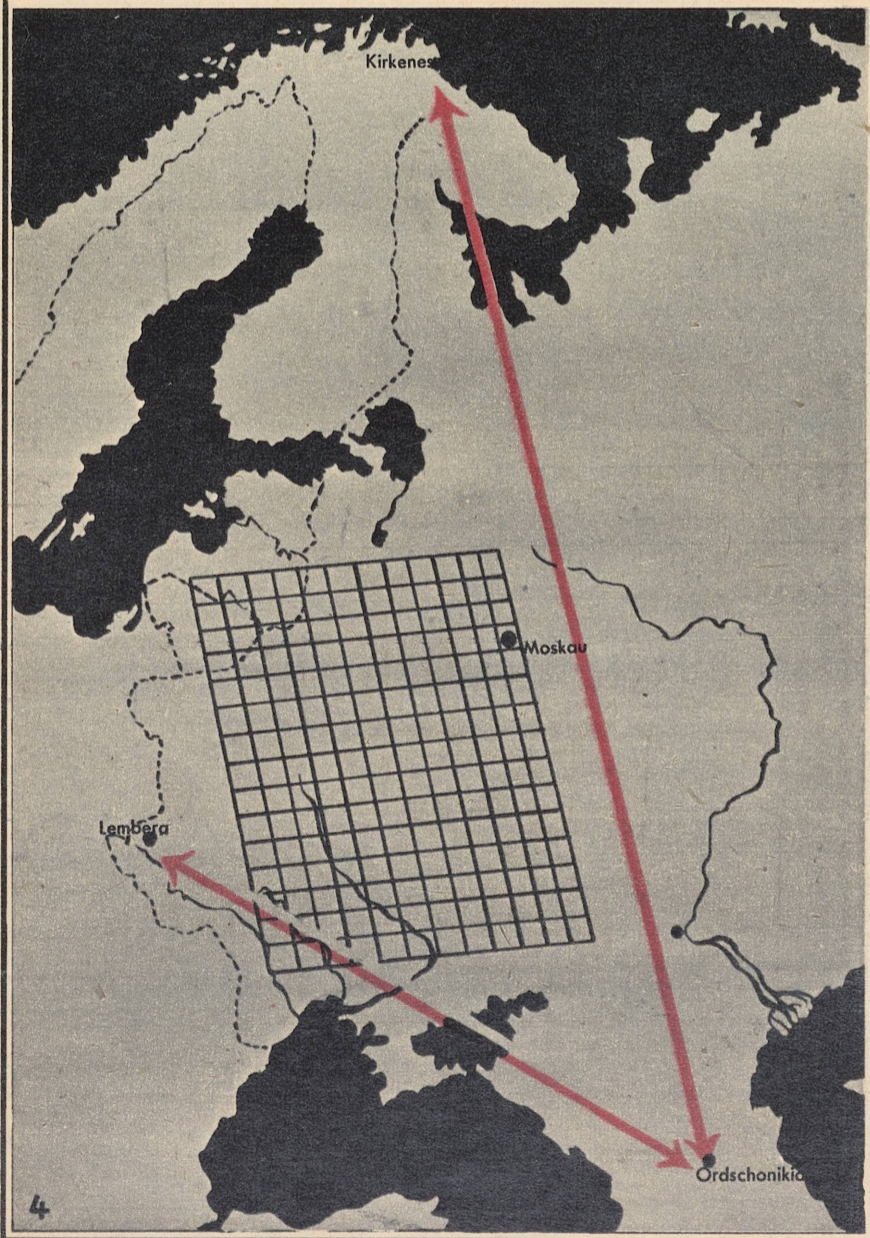
Krigsfrivillig - for Europa

Den tyske soldat marsjerer. Menn fra mange europeiske nasjoner har sluttet seg til ham og marsjerer med. Hvorfor? Bare for seg selv? Enhver for sitt land? „Signal“ besvarer her spørsmålet

Kartene viser en interessant sammenlikning:

Svenskekongen Karl XII tilbakela i tyveårige kamper 9000 kilometer (det tilsvarer et årsgjennomsnitt på 500 kilometer, kart 1). — Frederik den stores hærer marsjerte innen et forholdsmessig lite område i syvårskrigen 4000 kilometer (årsgjennomsnitt: ca 600 kilometer, kart 1). — Napoleons soldater marsjerte i tyve år 15000 kilometer (årsgjennomsnitt 750 kilometer, kart 2). — Alexander den stores soldater har under hans tretténårige herskertid tilbakelagt 15000 kilometer (årsgjennomsnitt ca 1100 kilometer, kart 3). — Men den tyske soldat i østfelttogets etterretningstropper av i dag bygde på bare 3 år skritt for skritt 30000 kilometer storkabelledninger (svart nett, kart 4) i et område på 2.5 millioner kvadratkilometer. Den tyske infanterist av i dag tilbakela i Polen, i vesten og på Balkan tilsammen ca 200 kilometer, og marsjerte fra Lemberg til Ordsjonokidse gjennom slag, enkeltfektninger, omveger og tilbakeveger 5000 kilometer til fots, noe som tilsvarer frontlengden fra Kirkenes til Ordsjonokidse høsten 1942. Dette gir et årsgjennomsnitt på ca 1660 kilometer (kart 4)

En langvarig krig lar en ofte glemme de målestokker, hvormed en først kunde måle de krigførendes prestasjoner. Men med glemselen sniker den ubetingede sikkerhets følelse seg altfor lett inn i alle hjerter. En merker seg visse territoriale forandringer, store hærers kampytelser og dermed forbundne politiske begivenheter og bygger på dette at disse kjensgjerningene også i framtiden borger for den kontinentale sikkerhet. Kjensgjerningene blir faststående begreper, som en registrerer og setter inn i det egne regnestykke også hvis en i virkeligheten ikke har noen særlig andel i frambringelsen — hvis en da ikke skulde mene den andel at en ikke var falt disse forandringer i ryggen.

En slik sikkerhetskoeffisient skjuler en fare, som truer en verdensdels åndelige liv innenfra: det er ikke lenger mulig å erkjenne hva der ligger skjult bak slike militære og politiske prestasjoner. I dag er det ikke tilstrekkelig for Europa f. eks. å konstatere at den forsvarsmakt, som tre år igjennom utholdt en krig som den i øst — ganske visst med mange bitre og harde tilbakeslag — også framtidig vil være i stand til å holde det verste borte fra Europa. Den som engang har sett den tyske østsoldats ansikt, den som har betraktet det med oppmerksomhet etter felttoget i vest og etter tre års krig i øst, den som har sett denne krasse forskjell, den som opplevde hvordan ynglinger på få uker eller sågar få timer ble til stålharde menn, a, han må forstå at det her forberedes en prosess, som angår alle europeiske folk; for enhver europeer blir berørt av dette ansiktet, om han innrømmer det overfor seg selv eller ikke.

Den europeiske historie kjenner mange avgjørende kriger, som dannet Kontinentet på ny — eller iallfall fikk en sterk innflytelse på det — ved de folkeslag hvis soldater i store kamper

holdt en hel verdensdels skjebne i sine hender. Men i alle disse fundamentale kamper viste det seg én ting: vår verdensdel har bare forstått den nye verden i dens grunntrekk, når hærene dro gjennom de egne landsbyer, når kampene ble utkjempet på de egne marker, når de egne statsgrenser ble ødelagt og forandret ved denne krigens furie. Derfor var tredveårskrigen for århundrer igjennom den store opplevelse, hvis åndelige tilbakeslag og følger da også hadde umiddelbar europeisk karakter. Derfor var syvårskrigen i de sentraleuropeiske begivenheter en milepel, i hvis umiddelbare følge de store åndelige kamper sto. Derfor var også Napoleons kriger blitt historisk populære og tjente til en hurtig atskillelse av åndene i den europeiske leir. En visste derfor også omtrent hva Gustaf Adolfs marsjprestasjoner på ca 2000 km i to år, Napoleons på 15 000 km i tyve år eller Frederik den stores på 4000 km i syv år betyr.

Men ble slike store europeiske avgjørelser utkjempet i Kontinentets periferi, avgjørelser, hvor det ikke dreide seg om indreeuropeiske stridigheter, men om Kontinentets framtidige skjebne, så trådte de i bakgrunnen, hvordan de enn kan ha fått sin plass i historien. Hvem kan i dag bedømme om Karl XII i ca tyveårige kamper, hvor han tilbakela ca 9000 km, bekjempet østens fare, eller om Alexander i de trettén år han regjerte, marsjerte 15 000 km for å bevare Kontinentet fra et romfremmede dynastis maktkrav? Deres avgjørelser falt utenfor de umiddelbare europeiske maktsfærer. Derfor ble disse herskere alene i sin kamp — derfor tapte Karl i et slag, under hvis umiddelbare følger den europeiske skjebne står i dag. Derfor ble en åndelig kamp utsatt, som Europa i dag som Kontinentet må kjempe seg igjennom, hvis det ikke vil ligge under og utslettes.

Ganske visst kan det for Alexander

og for Karl XII i første linje ha dreid seg om den egne maktsfære, om overherredømmet over bestemte politiske sentrer. Men begge de store visste — Alexander etter sin seier, Karl etter sitt nederlag og ved sin internering ved Svartehavet — at deres sverd avgjorde deres verdens skjebne for århundrer. Og nettopp det vet i dag den europeiske soldat i øst som ingen annen. En tysk soldat i etterretningstjenesten regnet for kort tid siden ut at hans våpen på knapt tre år har lagt 30 000 km storkabelledninger i et besatt område på ca 2,5 mill. km². Meter for meter ble disse kabler undersøkt — av en av de minste enheter i en hær. Tenk på marsjprestasjonene til en eneste tysk infanterist, som i Polen, i vesten og på Balkan alt hadde tilbakelagt en vegstrekning på 2000 km, og som no fra Lemberg til Ordsjonokidse i Kaukasus og tilbake — innbefattet de omveger og tilbakeveger, som de store kampene og enkeltfektningene gjorde nødvendig — har tilbakelagt ikke mindre enn 5000 km til fots. Han har dermed som Europas skjoldbærer i øst tilbakelagt en strekning, som tilsvarende omtrent den største frontlengde under østfelttoget høsten 1942 fra Kirkenes til Ordsjonokidse, kystene der iberegnet. Og regner vi etter enkelte motoriserte forbands marsjprestasjoner, kommer vi opp i tall, som tilsvarende det flerfoldige av luftlinjen fra Berlin til Bangkok.

En kan bebreide oss at vi vilde ha forsert disse prestasjoner av egen nytte, for å sikre oss herredømmet over Europa, eller også fordi det unge Stortyske rike sto overfor faren for en ødeleggelse utenfra. Men en slik bebreidelse skyter forbi kjensgjerningene i det øyeblikket da det ikke lenger dreide seg om indreeuropeiske, men om indrekontinentale krefter — og åndsmessige kamper. Den tyske soldat handlet fra dette øyeblikk av ikke lenger utelukkende som tysker, men i første rekke som kontinental våpenbærer, hvis egne interesser dekket seg med Kontinentets, selv om de små staters idéer vek av fra idéene i Kontinentets midte, selv om Europa var taust. Men det tidde ikke. Frivillige fra mange land i Europa beviste det.

Den tyske soldat visste at de i de første ti store slag i øst i løpet av knapt et halvt år tilfangetatte tooghalv million sovjetsoldater og de nesten titusener pansere som var blitt erobret i disse slagene, ikke bare for det egne heimland, men likeledes for hele Europa — dengang som no — betydde en sikkerhetskoeffisient. Den som var med i disse første kampene, kan vurdere hva hver enkelt soldat måtte gjennomgå av tørstemarsjer. De tilstøvede ansiktene til de tyske grenaderene liknet dengang ansiktene til de som marsjerte gjennom Champagne, bare at østens støv etterlot seg spor, som heller ikke

døden kan utsette, fordi de engang vil prege dem inn i sine barn. Den som opplevde den bitende vind de skjærende snøstormer på Kirgiserstøppen, den som lå foran Moskva og i det fjerne nesten så Moskvas tårn nær nok til å gripes, han kjenner også en østvinters kvaler. Den som i de store forsvarskampene i foregående vinter satte foten ned i øst, den som tusener av ganger så døden i ansiktet, han kan bedømme de strabasene, som det uendelige sumpterreng kan berede en hær som kjemper hardt om den egne og europeiske skjebne.

Et annet eksempel: hvis tyske jernbanepionérer ikke i de tre årene hadde bygd tusener av brukilometer, hvis de ikke hadde satt 45 000 km banestrekninger av de 60 000 km i drift, som bolsjevikene på tre år hadde måttet overlate tyskerne av sine ialt 94 000 km jernbanelinjer — hvem vilde da ha lidt mest under dette? Kanskje Det tyske rike alene? Eller polakkene eller tsjekkerne? Eller rumenerne eller slovakene? Nei — Europa; for det hadde en aldri kunnet gi den sikkerhet som det nøt under tre års hard kamp. Hele dets ernærings- og råstoffbasis vilde ha lidt likeså meget herunder som Sverige, Italia likeså meget som Frankrike.

Ganske visst er alt dette tall. De kan dokumentere en prestasjon. En prestasjon, under hvis nødvendighet vel mangt et folk i Europa vilde ha brutt sammen. Men den alene er ikke avgjørende. I kampen mellom kontinenter avgjør til slutt hverken strabaser eller kilometertall, men tap, seirer, nederlag. Men bak tallene står det ansikter, og disse ansikter alene uttaler dommen over tilblivelse, framtid eller undergang; for disse menn går som handlende, som bestemmende fram av denne — alt rent målestokkmessige — største krig for Kontinentet. Ikke bare de levende. Nei, gjennom de levende også de døde, hvis trekk gjenspeiles i de levende. Hver femte østsoldat bærer i dag en død kamerats arv med seg. Denne arven bidrar som ingen annen til å gjøre den tyske soldat av i dag likeså krigsfrivillig som på den første dag. Sikkerlig vilde han også heller være i sivil og utføre fredelig arbeid. Sikkerlig vilde han også heller leve for familien og la det blodige håndverk hvile. Men han har sett ned i østens redsler, og vet at denne hvile bare vilde bringe med seg et kontinents og dets kulturs undergang. Derfor er han i dag likeså krigsfrivillig som den første dagen.

•Krigsfrivillig også når han derute ofte ikke lenger vet om hans heim enno står, om hans familie enno lever. Krigsfrivillig under forsagelse av den siste eiendom, krigsfrivillig under de sterkeste sjelelige og moralske belastninger. krigsfrivillig — for Europa.

Vi tror

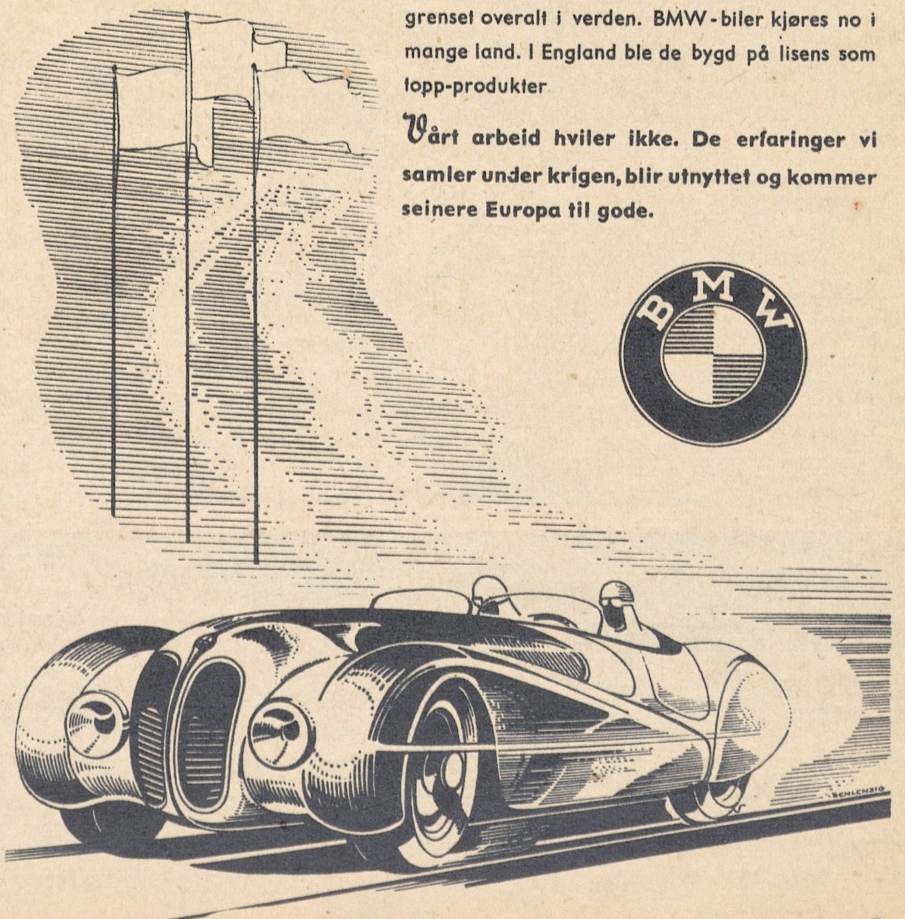
på våre våpens seier i nasjonens skjebnekamp. Vi tror på våre tapre soldaters overlegenhet over for alle våre fiender. Vi kjemper og arbeider for alle europeiske folks kostbareste eie: for freden!

Verdens hurtigste sportsbil

i toliterklassen uten kompressor er BMW. De harde veddeløpene i Brescia, Le Mans, Nürnberg-Ring osv., som den vant overlegent i skarp internasjonal konkurranse, vitner om dens fremragende prestasjoner. Tilliten til BMW-motorer er på grunn av de stadige gode resultater ubegrenset overalt i verden. BMW-biler kjøres no i mange land. I England ble de bygd på lisens som topp-produkter

Vårt arbeid hviler ikke. De erfaringer vi samler under krigen, blir utnyttet og kommer seinere Europa til gode.

EUROPA slik eller

Europas skjebne hviler på Tysklands forsvarskraft. Denne kan ikke bare forklares ut fra psykiske reserver, dens kilder ligger i det åndelige. Derfor må det når Kontinentets skjebne her berøres med spørsmålet „Europa slik eller slik“, tales om det problem som beskjeftiger vår tid mest, nemlig sosialismen

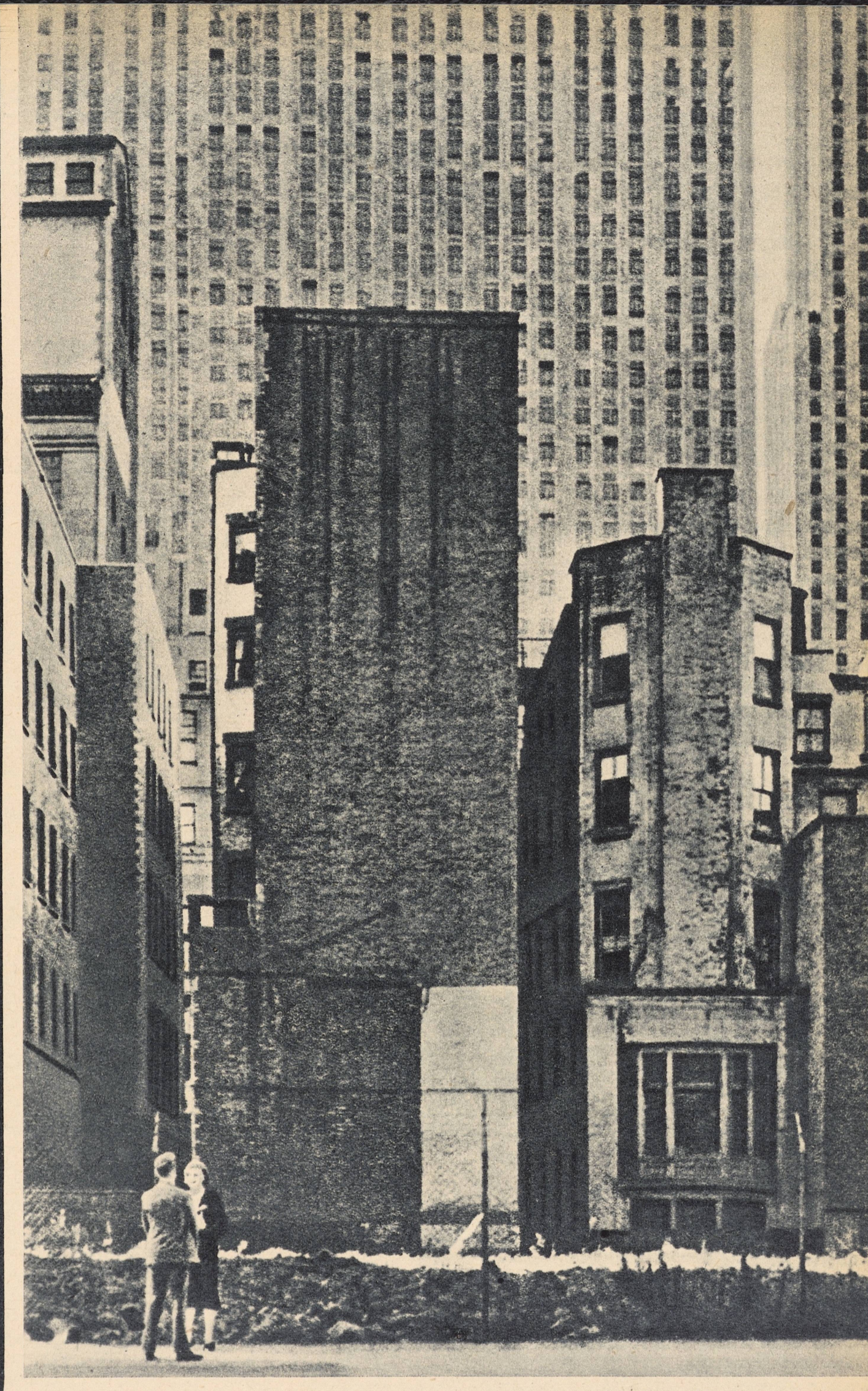
Bak SSSR.s skyskrapere. I det øyeblikket dette bildet kom til Europa, var den bolsjevikiske sfinks' gåte løst: sovjetismens prunkfasader beskytter den mot bekymrede blikk vestfra. De skjulte dypt inne i landet industrien, som var innstilt på det høyeste krigspotensial. De forsøkte samtidig å dekke over det russiske folks fullstendige utarming, uten hvilken de resultatene aldri hadde kunnet oppnås. Bolsjevismens sanne

profil ble helt synlig. Av det falske bilde på en opprinnelig sosial revolusjon ble det ikke engang mer igjen verdensrevolusjonsparolen til „befrielse av arbeiderne og bøndene“. Den nakne og av steppens ånd fødte lidenskap for overrenning, erobring, tilintetgjørelse, det er sovjetismens vesen. I mer enn tre år forhindrer no tyskernes og deres forbundnes front det planlagte grep etter den europeiske verden.

- slik

DE ANDRES

S
O
S
I
A
L
I
S
M
E

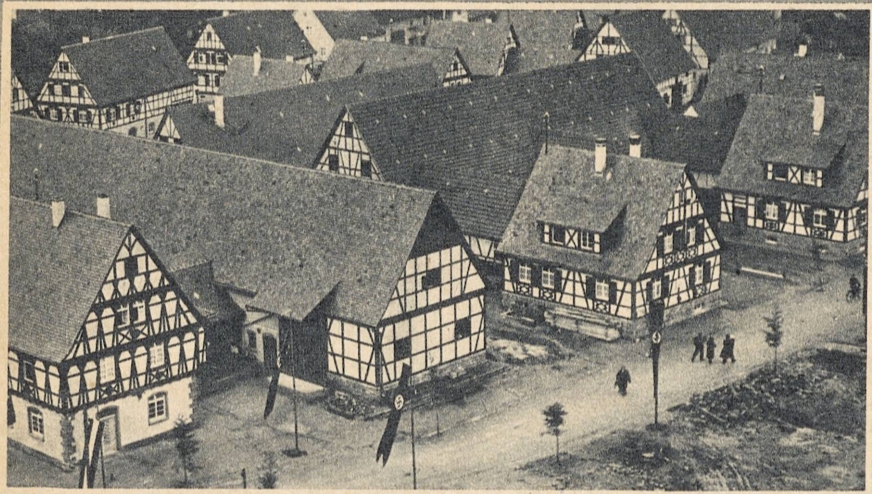

Bak USA.s skyskraperer den grå elendighet, symbolet på manglende likevekt i den økonomiske og sosiale struktur i dette landet. Da den opphopede internasjonale kapital ikke vil løse den nasjonale nød ved sosialisering, forsøker den å lede de interne spenninger utad og der ved samtidig øke egen sin makt. Kapitalisme streber etter krig. Men en sosial statsoppbygging, som den tyske, mangler derimot samtidig de psy-

kologiske nødtilstander som de økonomiske krefter, der driver til ekspansjon. Den har mer interesse av å opprettholde sin harmoniske likevekt enn å risikere den ved maktlyst utenfor dens naturlige sfære. Samtidig er dens interne forpliktelser — om det gjelder organisasjon, produksjon eller finansiering — altfor stor til å tillate oppstabling av aggressive potenser, som jo først kan bringe frukt i større tidsrom. Sosialisme krever fred.

Tysk villakvarter i høvfjellet

... i Mellom-Tyskland

... utenfor en nordtysk storby

... og i For-Alpene

DEN TYSKE SOSIALISMES VESEN

En samtale med et menneske, som naturligvis ikke eksisterer...

I går hadde De helt uventet en hardnakket debatt med en venn — la oss si om en bok. De syntes boken var dårlig — Deres venn mente det var den beste boken han hadde lest på lenge. Deres grunner var gode, men hans holdt også stikk. Men — som det ellers pleier å gå med grunner — hjalp det ikke denne gangen, nei tvertimot: da de siste innverdinger på begge sider også var framført, sto meningene sterkere mot hverandre enn før.

No stanset samtalen. De to som ellers forsto hverandre så godt, satt der mismodig og litt fornærmet; begge var de helt overbevist om at hans mening var den beste, og samtidig var begge forbauset over den andres stivsinn. Kvelden var ikke så hyggelig, fordi det så ut som om den vilde ende med uklarhet; men da sa Deres venn med et sukk: „Jeg skulde gjerne vite, hva du forstår under begrepet roman?“

„Roman?“, ropte De da lettet. „Roman! Men kjære deg, jeg anser jo ikke boken for roman — jeg holder den for en reportasje! Og som sådan er den ganske visst prektig — da mener jeg det samme som du. Men da boken no engang gjør krav på å være en roman, fant jeg den — målt med en romans mål — dårlig ...“

Sosialisme og frihet

De og Deres venn ble no fort enige, etterat begrepene var blitt oppklart. Og på samme måte vil vi komme til å være enige, når vi ved en samtale om

den tyske sosialismes vesen helt fra begynnelsen av avgrensere begrepene.

De anser — ut fra Deres standpunkt — denne sosialismen som en uendelig rekke innretninger, forordninger, forskrifter og lover fra statens side. De finner det forferdelig alt det en ikke har lov å gjøre i dette stakkars Tyskland for å kunne nyte denne underlige sosialisme. De ønsker den slett ikke. De finner at den vilde frata Dem altfor meget av Deres personlige frihet, og De er redd for at den vilde drøpe ethvert mannlig initiativ, fordi den over fortjeneste fremmer den svake, men binder den sterke hender. Og forøvrig — hvem skal betale alt dette?

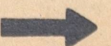
Deres innvendinger er uigjendrivelige — når jeg stiller meg på Deres standpunkt, dvs. når jeg går ut fra det samme begrep om sosialisme som De gjør. For Dem er — bevisst eller ubevisst — urloven for Deres borgerlige eksistens eller — om De vil — idealet av den samme en så høy individuell frihet som mulig, forbundet med bestemte, helt fast regler om økonomiske og kapitalistiske muligheter for suksess. De betrakter livet som et sjakkparti, hvor ganske visst sjakktrekkene er fastlagt, men ikke deres rekkefølge. I det ene har De fullstendig frie hender, i det andre er De bundet, men det finner De jo riktig, for det er Deres sikkerhet. Bøndene og det som ellers faller under dette spillet, interesserer Dem ikke. Når De selv bare kommer til „sjakk“ og „sjakk-

TYSK VIRKELIGHET

Dette bilde, som viser torget i en eller annen tysk småby, er likeså vel som bildene på foregående side et eksempel på nyeste tyske villakvarterer og et uttrykk for den tyske sosialisme. Den gamle lille byen, skinnende ren, lys, vennlig og velordnet, slik at en med rette tilskriver den alle sivilisasjonens sanitære innretninger, ser ut som om det

igår hadde vært kranselag der. De splinternye rekkehusene — kunde de ikke ha vært bygd på oldefars tid? Ærverdige tradisjon og åpent sinn for nutiden forbindes til en uforliknelig karakterfull moderne stil. Syntesen mellom gamle visdommer og vår tids nødvendigheter er funnet. Har den ikke en fortrolig europeisk stil?

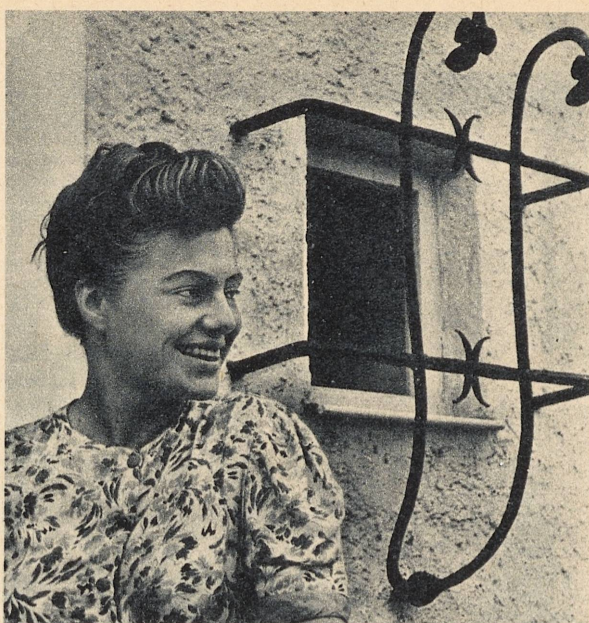

Huset: Tre til fire værelser, kjøkken, bad, kjeller og hage

DEN UNDERSTE GRENSE

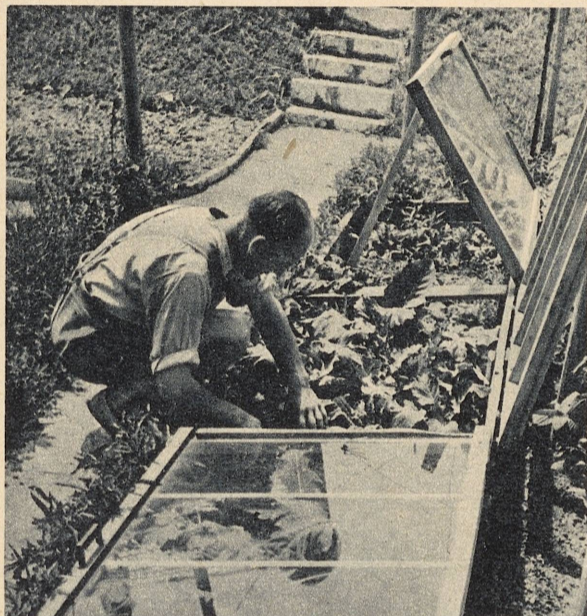
La oss kaste etblikk inn i ett av rekkehusene, slik som den tyske sosialisme har skapt dem. Vi finner noe særlig der: minimumet av det som en familie kan eie, når den tyske sosiallovgivning kommer til full virkning

Konen er husets herskerinne. Det tilhører henne. Her går hennes ungpikedrømmer i oppfyllelse. Mann, barn og eiendom er hennes sorger og lykke

Mannen, verksmester i en fabrikk i nærheten, vil aldri medgi det: først siden han er blitt husherre, føler han seg som et helt menneske og — ektemann. Helst vilde han aldri gå ut med

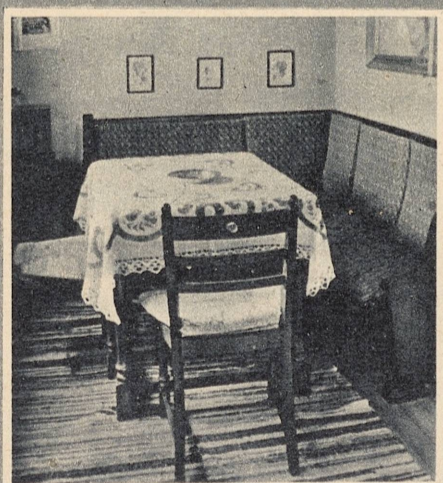
Kjøkkenhagen er husherrens område. Selvdyrket spinat smaker bedre enn all annen. Dessuten — gis det ikke mange spill, som kan dyrkes alvorligere enn dette

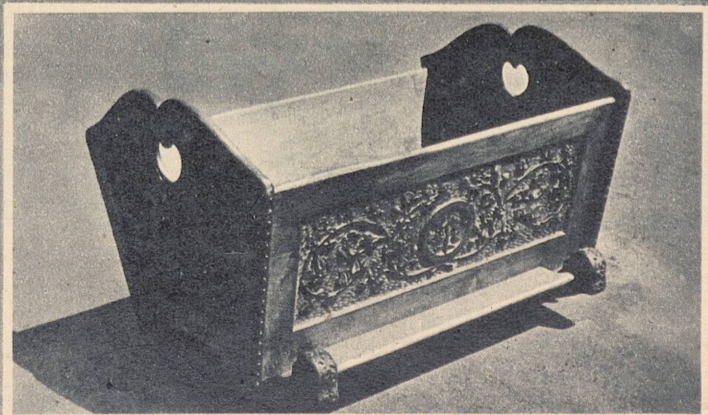
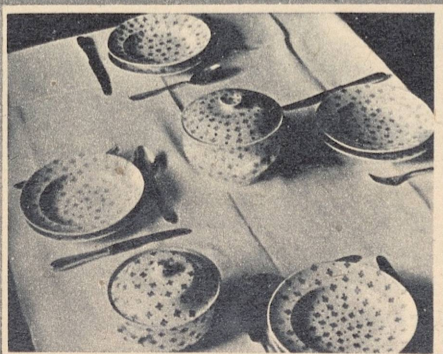
Prydhagen er barnas leikeplass. Her vokser husmors blomster, her dekker en om sommeren bordet for seg og sine gjester, som en stolt fører gjennom det egne rike

Husdyrene, hønene, en gjet, kanskje kaniner står under bestemors oppsikt. En holder gjerne dyr. Ikke bare for kjøkkenet. En setter stor pris på dem og har sin ærgjerrighet som oppdretter!

Inne i huset: alle innredningsgjenstander er satt sammen etter eget valg. De er enkle, men har en helt igjennom håndverksrang

matt", kan det gjerne bli liggende noen til venstre og til høyre for feltet!

Jeg vet at De ikk er rå! For de figurene som ved Deres spill ble liggende undervegs, for i bøndene, løperne og tårnene har De nettopp det som De forstår under sosialisme. De har velledighet, almisse, den private forsorg. De har sågar partier, parlamenter, ordets frihet og retten til streik. Overfor Dem kan enhver oppnå „sjakk" og „sjakk-matt", altså vinne — hvis det lykkes ham. At det bare lykkes noen få å komme med i spillet — noja, slik er no engang livet, men forøvrig er tilværelsen i kreftenes frie spill broket og herlig og uimotståelig deilig.

Unnskyld den spøkefulle reminisens i begynnelsen av vår samtale: den tyske sosialisme er ingen roman (om den beste av alle mulige verdener), den likner mer det en forstår med reportasje — den går ut fra virkeligheten og bærer dens regning. Virkeligheten er at De ofrer bøndene og setter den svakere (mellom oss sagt — for å berolige Deres samvittighet og sikre Deres tilværelse, som bøndene kunde true), at De, sa jeg, setter den svakere i asyl og med en ussel brøkdell av det som han har tjent for Dem, ikke lar ham leve eller dø.

Her skilles vegene, her gis det ikke noe kompromiss, her oppklares begrepene: den tyske sosialisme mener mennesket og dets verdighet. Den tyske sosialisme er i mot kapitalens neverett, som har brakt flertallet av menneskene i teknikkens tidsalder i fysisk og åndelig avhengighet, som tydelig viser slaveriets merker. Den vil gjenopprette de tapte, urgamle europeiske idealer om personlighet, menneskeverdighet og kultur, idet den forkaster alle nødutveger fra den kapitalistiske tankeverden som ufruktbar — gjør disse idealer til sine grunnprinsipper. Derved er den langt fra enhver reaksjon: den godkjenner fullt ut vår tekniske tidsalder. Hva den vil, er syntesen mellom denne og dens idealer. — Den må altså naturnødvendig være i mot sjakkspillerens frihet.

Og det er den også faktisk. Hermann Göring har engang sagt om de tyske gruvearbeidere at de i denne krigen er helt likeberettiget med den tyske soldaten ved fronten. Denne tanken er blitt hugd inn i stein og steinen ble anbrakt over inngangen til et av de største vesttyske bergverk.

Arbeidernes stolthet: fabrikken

ARBEIDEREN

Den som vil forstå den tyske sosialismes vesen bedre, må vite hva denne mener med „arbeider". Den mener at enhver yrkesdrivende er arbeider — bonden og vitenskapsmannen, kjøpmannen og ingeniøren, kunstneren og håndverkeren, lægen, funksjonæren, embetsmannen og arbeidsgiveren. Problemet er „fjerde stand", der har „krav", som må „oppfylles" overfor en eller annen, tilhører fortiden. Alle har de plikter og rettigheter som tilkommer dem. Sosia-

lismen kan ikke unnvære noen av dem, den forbigår ingen. Bare av bidragene fra enhver kan den tjene alle. Som i den moderne vitenskap (i fysikk såvel som i biologi, kjemi og medisin) har overvunnet den materialistisk-dualistiske verdensoppfatning og begriper kosmos som et hele, i hvilket den ordner det enkelte, så står den tyske sosialisme suveræn over de mange interessenters motsetninger i samfunnets høyere tjeneste. Det er dens grunnregel.

Hvis De mener at dette er smiger, kan en ikke si Dem i mot, for de menn som de er myntet på, føler det faktisk som ros å bli stilt på linje med den tyske soldat. Men vet De hva denne „likeberettigelse“ betyr? Rett og slett ikke noe annet enn kravet: å sette prestasjon, sunnhet og liv like så hensynsløst inn dypt dernede i sjakten, som soldaten må gjøre overfor fienden.

Legg riktig merke til dette: over den porten, som gruvearbeiderne hver dag går igjennom og stiger ned i dypet, etterat de har spist et rasjonert måltid, etterat det lenge ventede feltpostbrev fra bror, sønn eller far igjen ikke er inntruffet, etterat flaksenderen nettopp har meldt innflyvningen av sterke fiendtlige forband, som kanskje vil treffe kone og barn . . ., over denne porten har en ikke hugd inn noen løfter i steinen, men et bittert krav.

Og det er også nettopp det riktige.

Den tyske sosialisme bygger nemlig ikke på rettigheter (hvis det da ikke skulde være på retten til — arbeid), den går ut fra plikten. Den sier aldri: „Du er en fattig djevel, derfor gir jeg deg noe!“ Den sier ene og alene: „Du er en kraftig kar, har æresfølelse, gjør noe, og det skal ikke skade deg.“ Eller: „Ikke den finansielt sterkeste, ikke en organisasjon, et samfunn eller staten bærer sosialismen. Du, den enkelte holder den i hånden. Erverv deg den for å eie den!“ Eller: „Dere selv, du og du og du, dere vil bygge dere hus og skip, fortjene ferle og pensjoner, arbeide dere opp i bedre stillinger, skaffe dere — hver på sin plass — ære og deres andel i livets goder.“

Altså, min venn: bygge, tjene, arbeide opp, skape, det er den tyske sosialismes „rettigheter“. Finner De den på én og samme gang uromantisk og slett ikke moderne? Måtte ikke alt Adam arbeide i sitt ansikts sved?

Ja, De har igjen fulstendig rett. Alt Adam måtte det, og den kjære jord har siden da ikke forandret seg meget på dette punktet. Bare på det punktet er det blitt bedre i dette underlige europeiske kjerneland, at en ikke lenger huser noen illusjoner og ikke tror på ett eller annet slaraffenland, hvor ett eller annet blir forært en. I denne egnen har en — ikke uten Deres hjelp (tenk bare på Versailles) — vent seg av med alle drømmeforestillinger, og av alle engang så varmt forkynte friheter (eller likheter) er bare én blitt opprettholdt: den overbevisningens frihet at den sanne frihet bare ligger i arbeidet, i prestasjonen og ikke noe annet sted.

Sosialisme og initiativ

Jeg vet at alt dette er temmelig vanskelige ting. Alt enkelt er vanskelig.

Derfor kan De også videre framover være hardnakket og erklære at De ikke

Arbeidsplassen

lar Dem overbevise så lett, det er jo til syvende og sist en gammel sannhet at en må arbeide; De har heller ikke noe i mot det. Men at gevinsten av personlig ytelse ikke skal flyte umiddelbart ned i ens egen sekk, men at en betydelig og mange ganger betydelig fortennet del bare over samfunnet igjen skal komme Dem personlig til gode, det fant De høyst usympatisk. Særlig da De (vi vet det) er en ekstra dyktig kraft, i stand til å bringe det meget langt. Men i dette Tyskland må en jo avgi desto mer, jo mer en tjener, og dele med hver og en. Det vilde snart frata Dem og — noe De er overbevist om — også tyskerne enhver arbeidslyst til anstrengende foretagender, ervervssans ærgjerrighet, kort og godt lamme alle evner, som konkurransekampen med den kjære nabo no engang fordrer. Med lysten synker ytelsen, og med den igjen lysten, og en kan forutse at denne sosialismen snart med slutten på den nasjonale enhet må gå graven i møte . . .

Jeg må no komme med en forferdelig

tilståelse, egentlig to: den ene at denne tyske sosialisme slett ikke er noe papirprogram, men nøktern virkelighet. Den andre — jeg vet det — skulde en ikke nevne blant fine folk: den tyske sosialisme har en stamfar, den prøysiske sosialisme.

Begge tilståelser sammenlagt gir kort og fyndig den forhåpentlig fullstendige splittelse av alle Deres befykninger. De viser nemlig at den tyske sosialisme alt har en betraktelig alder, og at det tyske folk trives ganske bra med den.

Den tyske sosialhistorie har ikke interessert Dem noe særlig, og jeg vil ganske visst heller ikke kjede Dem med den. Til syvende og sist har den tålmodighet hvormed De har fulgt meg hittil, gitt meg en behagelig følelse av at De også vil tro meg uten historisk ballast, når jeg f. eks. forsikrer at visse av Frederik Wilhelm I.s samfunnsopfatninger (han var Frederik den stores far og levde fra 1688 til 1740) er en av urcellene til den tyske sosialisme av i dag. Det gas dengang, og det gas enno etter ham inntil i dag i Preussen

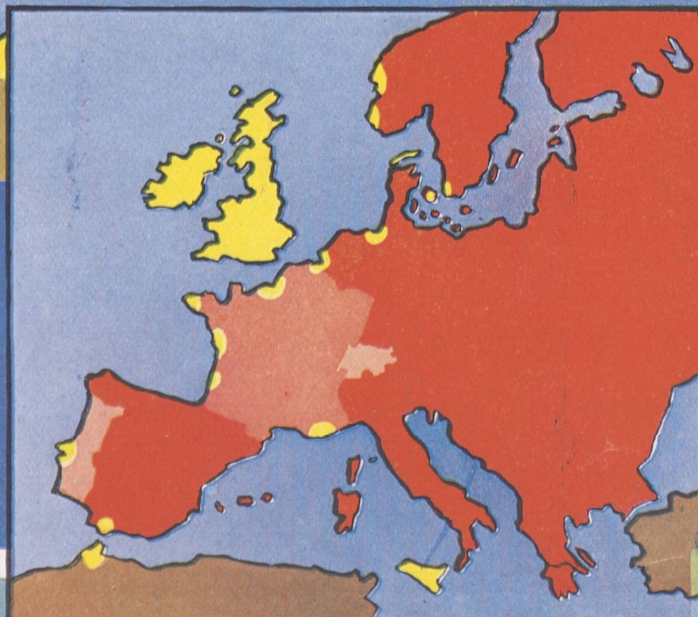
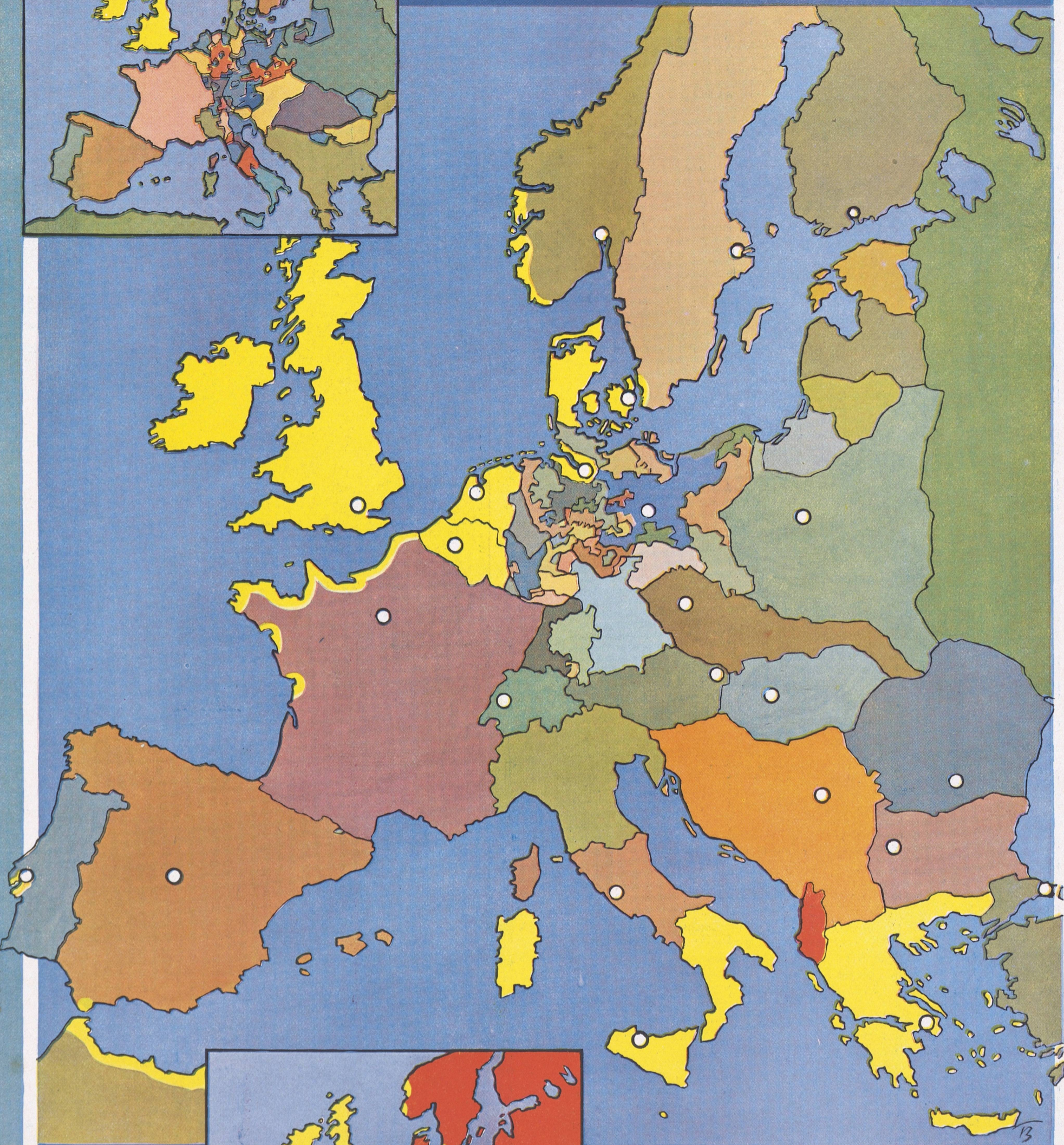
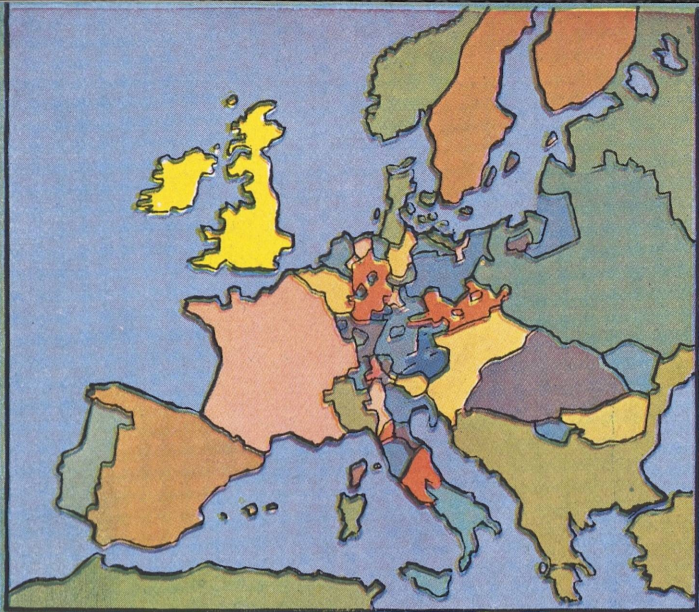
og likeså i Tyskland f. eks. embetsmenn, offiserer og lærde, hvis forhold til staten (som er samfunnet), ikke var meget annerledes enn de tyske sosialister av 1944 og deres forhold til deres stat. De ga staten alt de kunde, eide og var, og fikk herfor — ingenting, hvis en kunde oppveie ytelse bare med penger. Deres lønn og pensjoner holdt seg alltid innen ganske visst ikke uverdige, men dog beskjedne grenser, gjorde det aldri mulig å samle en stor formue og sto ofte sjeldent nok i forhold til de ervervede fortjenester. Men derfor fikk disse embetsmenn, lærde og offiserer allikevel noe annet: engang en finansiell sikret, altså en økonomisk sorgfri tilværelse. Dette tillot dem å gå helt opp i sine oppgaver. De fikk ennvidere visse æresbevisninger, som utmerket dem framfor andre, og visse rettigheter, som de etter fortjeneste setter over andre, de fikk ansvar og et visst maktområde; kanskje det beste, som en mann overhodet kan oppnå.

Vi vil seinere si enno mer om disse tingene; no vil vi bare nevne så meget at Preussen med slike menn utfoldet nok initiativ (og det er det jo tale om?), til i løpet av ca hundreogfemti år å arbeide seg fram i spissen for de tyske stater og seinere også på ny i Det tyske rike å sikre sin plass i verden. Riktignok kunde ikke arbeidsgiverstanden (som De representerer), og massen av arbeiderne, begge er det 19. århundres skapninger, straks finne hverandre i et slikt sinnelag, den ene part fordi de manglet den tilsvarende moral, den annen part fordi de manglet den sosiale ære.

Hvordan det er i Tyskland i dag, min venn — det vet De. Det står ikke nettopp i de avisene De leser. Men De har fulgt med i vår tids begivenheter og sikkert sammenliknet disse den tyske sosialismes initiativdrepende henvisninger, forføyninger, forordninger og lover (som nettopp gjelder for arbeidsgiver og arbeider), med alt det som fra 1933 av er blitt ut av et utpresset, utarmet og splittet Tyskland. De har sikkert spurt Dem selv, hvordan det under slike elendige forutsetninger kan frambringes økonomiske, kulturelle (og no i fem år) militære prestasjoner av en størrelse, så selv ikke Reuter kan tie om dem.

Mellom oss sagt: tyskerne undrer seg mange ganger over det selv, hvordan de mange ganger skammer seg for mennene i fiendens leir, fordi disse ikke gjør det ved tanken på i så store mengder å overfalle så få og tross den mest individuelle frihet og utsiktsrikeste initiativ ikke å komme så riktig framover mot dem . . .

Jeg vil gjerne formulere dette litt annerledes; kanskje forstår vi hverandre da bedre: nettopp denne over-

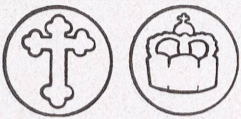
Europa slik eller slik:

Atlantehavserklæringen — Teheranerklæringen. Med den første
Irodde England å kunne oppnå en ny splittelse av Europa (i midten)
som f.eks. i 1648 (ovenfor). Istedenfor måtte det underlegne Teheran-
erklæringen (nedenunder), som utleverer Europa til sovjetrusserne

DET ER DU, EUROPA

Under denne titelen begynner vi på side 23 i dette nummer en stor framstilling av Europas kulturs utvikling, ytelse og utbredelse. Skjemaet ved siden av vil vise gangen i denne framstillingen og samtidig også mane til ettertanke.

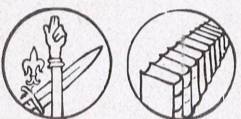
Fra Middelhavet stiger Europas kultur opp. Dens røtter er åkerdyrking (til høyre) og skipsfart (til venstre). Rom og kristendommen overtar arven, forvandler den og overgir den til de nye kraftstrømninger, som flyter gjennom Europa siden folkevandringens tid.

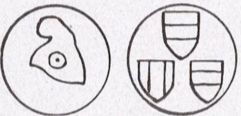
Den første europeiske og samtidig universale idé stiger opp og legemliggjøres i den tyske nasjons hellige romerske rike, i toenigheten i kors og krone. Men arven svinner, den middelalderlige verden faller sammen.

Renessansen gjør europeerens virkelige krefter fri. Bevisst tiltrer han no Middelhavsarven. Kritikk og selvsikker, konstruktiv tenkning fører til jordens oppdagelse og samtidig til verdensaltet for det hvite menneske.

For Kontinentet selv viser nødvendigheten seg å skaffe en ny livsform. Gjenoppfinnelsen av samvittigheten og det personlige ansvar fører til nye, religiøse former. Derav og ut fra den nye naturfølelse utvikler den moderne vitenskap seg. Den fornuftstyrte absolutisme antyder kommende omveltninger i samfunnslivet.

Frihetsidéen og nasjonalstatsprinsippet er de neste trin i utviklingen. Sammen med teknikkens eksplosive oppgangsutvikling gir de det 19. århundre dets ansikt. Det blir sivilisasjonens og de framtrengende sosialkampers århundre. Begge strekker seg ut over hele jordkloden.

Men dette århundre stiller europeerne selv overfor nye oppgaver. Masseproblemet dukker opp. Det ytrer seg i ny samfunnskritikk. Filosofien og revolusjon: det 20. århundre vil oppdage såvel menneskets rettigheter som plikter og således fullende idéen om den hvite rases sanne sosialstat.

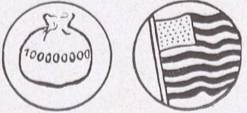
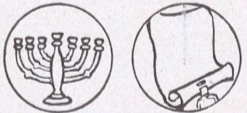
Men dette er ikke lenger noe internt europeisk anliggende. To nye universalistiske makter, fremmed for Europa ved natur, utvikling og rase, står i dag i vegen for denne utvikling:

NORD-AMERIKA OG „VEST-ASIA”

Deres ledende idéer, liberal kapitalisme og imperial kommunisme, er helt igjennom av europeisk opprinnelse (se kartet). Men bare ved vesentlige, europafremmede forvandlinger er de blitt statsidéer med angripende tendens.

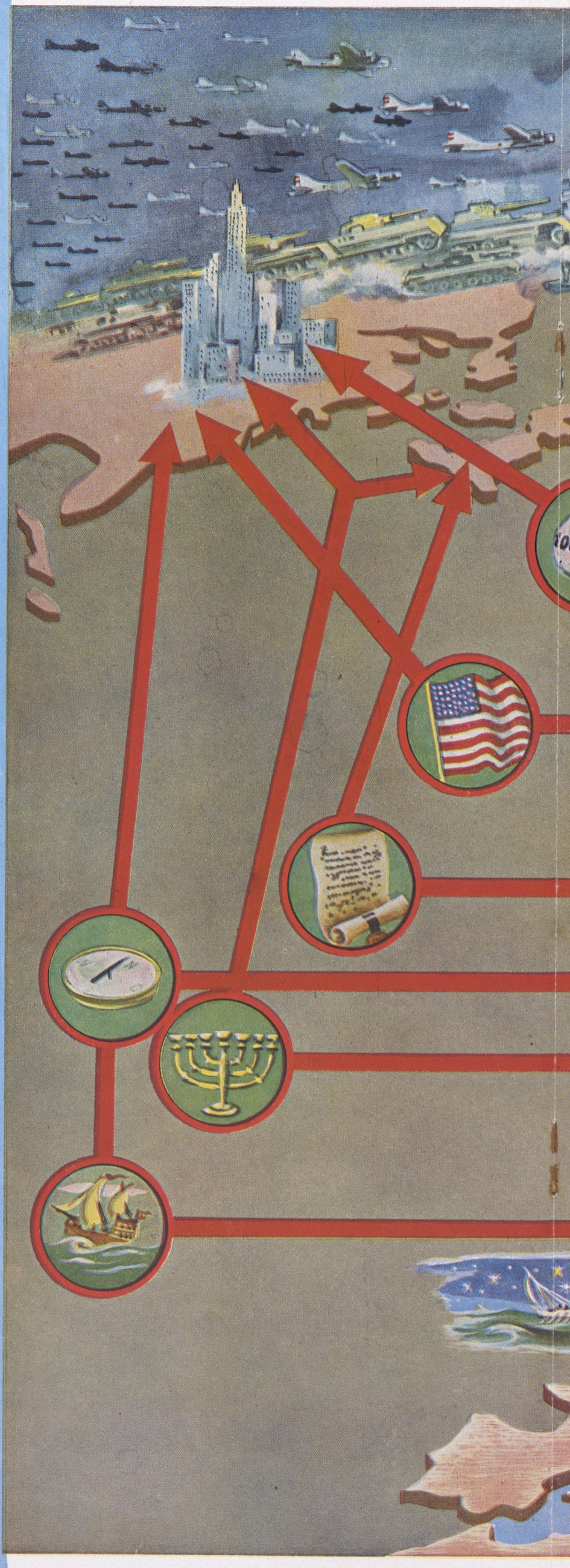
I. **NORD-AMERIKA**, oppdaget og nybefolket av Europa, får fra England en kristendom, som ikke kunde finne fotfeste i Europa: kalvinismen i puritanismens form. Dens grunn-tanke: menneskets helliggjørelse med godt resultat kan i de rikeste muligheters land utvikle seg til et verdensbilde, som bærer i seg spiren til imperialismen. Likeså utvikles der frihetsidéen fra englendernes Magna Charta til gull-demokrati. Av puritanisme, rikdom, demokrati og teknikk på et steppelignende kontinent er amerikanismen satt sammen. Ut fra nasjonalismen griper den til verdensherredømme.

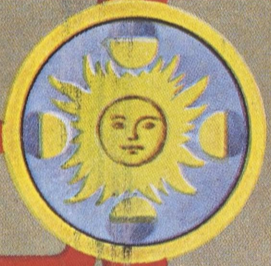
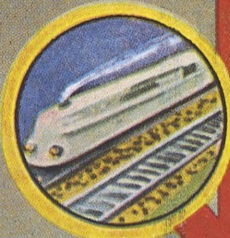
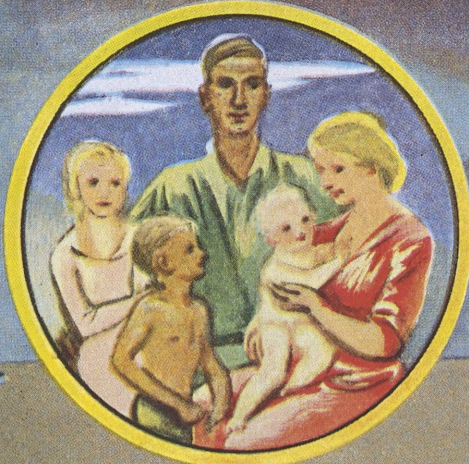

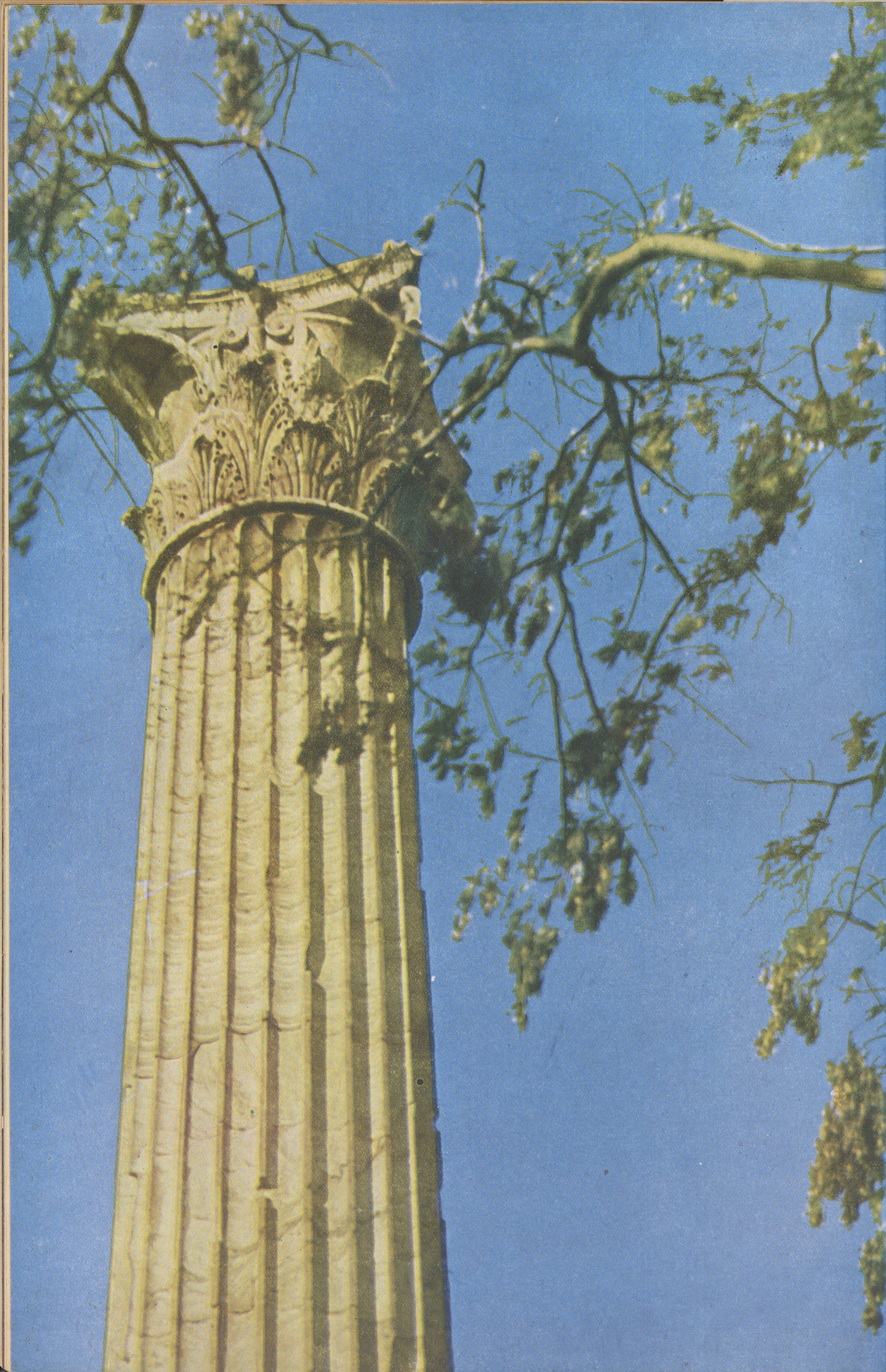
II. **„VEST-ASIA”**, hvorunder vi må forstå det område av Asia, som faller sammen med SSSR.s nuværende høyhets-område, har likeledes fått sine grunnidéer fra Europa. Ved hjelp av den gresk-ortodokse kristendom har Peter den store skapt det russiske rike, som han vil helbrede med vestlige idéer. Men russernes europafremmede gemytt, sammen med et selvførdervelig intellekt, lar svermeriske sosialidéer få forfeste. Det lykkes for de kommunistiske intellektuelle å opprette den tredje inter-nasjonales rike. Som i Amerika driver steppen sovjet-russerne til stadig ny uro.

To angripende universalistiske idéer, uttrykt i masse og teknikk, truer i dag Europa, familien og fullendelsen av den ekte sosialstat.

**Symbol og
forpliktelse**

Korintiske søyler
under Middelhavets blå himmel,
som overstråler
den europeiske
kulturs heim

DET ER DU,

EUROPPA

Av Walther Kiaulehn

Spørsmålet „Europa slik eller slik?“ er forlengst blitt besvart av Tysklands og deres forbundsfellers motstandere — i disses mening. De vil ikke det selvhelpent vokste, kraftfulle Europa. På kunstenes og vitenskapenes gamle kontinent skal vitnesbyrdene om den store forgangenhet, vegviserne til den egne framtid, bevisst ødelegges. Den av bomber og branner flatvalsede ruinhaug av gudebilder, gallerier, biblioteker, slott og domkirker skal bli det store, øde forsøksfelt for deres likhetsteorier og handlerdrømmer. Klart og skarpt reiser spørsmålet etter den europeiske bevissthet seg overfor denne enstyldige vilje. I tre store artikler ruller „Signal“ opp den europeiske kulturs bilde. De oppsto mellom ruinhauger, fjernt fra studerkammernes behagelighet og uten alle historieskrivningens hjelpemidler, uten oppslagsverk og atlas. Forfatteren står overfor askerestene og fillene av sine egne bøker og beveges av spørsmålet: Hva eier jeg av alt det som jeg har samlet sammen gjennom 30 år, hva kan jeg kalle min eiendom? Han overlater svaret til leseren, som skal avgjøre om det lønner seg å forsvare denne eiendom

I. Til renessansen

Vi er vant til å tenke i motsetninger. Ved ordet kultur tenker vi som motsetning på sivilisasjonen. Den synes å være noe forstandsmessig, pleien av borgernes bekvemmeligheter, mens kulturen forstås som pleien av alle områder av gemyttet. Ordet kultur stammer fra landbruket og betyr organisasjonen og dyrkingen av jorden, i ordet sivilisasjon stikker den latinske borger, „civis“. Tross den antatte eller faktiske motsetning kan sivilisasjonens og kulturens grenser ikke bestemmes nøyaktig.

Den europeiske kultur, og dermed en god del av verdenskulturen, er blitt skapt av bønder og jegere, av skipper og fiskere. De bodde ved Middelhavets kyster og øyer. De først kjente tegn på den europeiske kultur finner vi på Kreta, og det sis at Egypt har vært dens opprinnelige heim. Inntil i dag er kreternes urspråk ikke tydet, og så har vi da bare i behold de byggverk, bilder og sagn, som er gått over i det greske språk.

For fire tusen år siden . . .

Den kretiske kultur blomstret for fire tusen år siden. Dengang var øya ube-festet, beskyttelsen av den var overdrett skipperne. Olje, korn og blomster — særlig liljer — ble dyrket. Gudstjenestene var dansefester; rinnende vann, badekar og solterrasser tjente legemspleien. Kvinnene førte seg ytterst elegant. Krinolinen og lokkefrisuren stammer fra Kreta. Det guddommelige symbol var tyren og dens horn. Zevs, den øverste gud, som kunde forvandle seg til en tyr og således røvet Europa, ble født på Kreta. Sagnet beretter også om Ikarus, sønn av byggmesteren Dædalus, som omkom da han forsøkte å fly — som fuglene.

Fra Kreta bredte kulturen seg til fastlandets kyster og over alle øyene. Dens bærere var grekerne, som var stammebeslektet med kreterne, men var blitt hardere ved tilvekst fra nord.

Også ved all forfinelse ble Middelhavets kultur en så utpreget bondekultur at selv Cato i det republikanske

Rom ikke kunde forestille seg noe annet pengerverv enn ved kvegavl og åkerdyrking. Ergerlig ble han engang spurt: „Så, og hvorhen hører no penge-transaksjonene?“ Den ubestikkelige svarte: „Og hvorhen hører et menneskemord?“

Dette ordet kunde også stå i Det nye testamente. Men det er likegyldig. No vil vi først konstatere: blomstene og vinen, tragedien og dansen, musikken, maler- og billedhoggerkunsten, alt dette oppsto i hagene og på vinbergene, på markene og på engene, på havet og på sjøen og i Europas skoger. Bankierene hadde ingen del i dette. Deres gud var tyvenes gud.

Avlsdyktighet og frukt bærende kvinnelighet var de første guddommelige symboler.

Himmelen var mannlig og jorden kvinnelig. Gudenes skikkelse forvandlet seg i tidens løp, men ikke deres opprinnelse og opprinnelige betydning. Hera med kornbandet, den egyptiske Isis med overflødigshornet eller med oksegeviret, alltid er det fruktbarhetens gudinne.

Himmelen, det mannlige prinsipp, trenger ikke alltid jorden for å frambringe sine skapninger. Så blir Afrodite, skjønnhetens gudinne, født av motsetningen mellom sky og bølge. Skipperne nagler avbildningen av den skumfødte, den „fuktige kvinne“, i baugen på skipene sine og stiller seg inn under hennes beskyttelse. Men ut av sitt hode føder Zevs den evige jomfru Pallas Atene, fornuftens gudinne. Bøndene gjør henne til beskytter av oljetrærne, og så blir også den europeiske religionsfølelses frieste, fineste og luftigste skapninger alltid forbundet med skippernes og fiskernes, bøndenes, hyrdenes og jegernes ærbare verden.

Og da de gamle guder bøyde sitt hode til søvn, var det Jesus fra Nasareth, som fordrev pengevekslerne fra templet og veltet deres bord. Fiskerne var hans kamerater.

For det åndelige øye forekommer

Kristus mange ganger som en gresk yngling. Han sitter foran vinstokken og taler: „Johannes er kommet, han spiste ikke og drakk ikke, og da sa de: Se, for en asket! Menneskesønnen er kommet, æter og drikker, og da sier de: Se, for en vinsuper og sløser! Men visdommen må la seg rettferdiggjøre for sine barn.“ (Math. evang.) Med dette ordet bekjente evangelisten: Også denne verdens goder er Guds gaver!

Skjebne og samvittighet

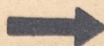
Overgangen fra mangeguderi til én gud er ikke kristendommens avgjørende tegn; det er fullendelsen, som den europeiske religionsfølelse har fått ved Kristi lære. Bare i Europa var jordbunnen forberedt for den nye lære. Fra hellenismen hadde Kristi lære fått sine impulser og den ga dem fullendet tilbake til europeismen.

Den avgjørende forberedelse av kristendommen er oppfinnelsen av samvittigheten.

Skjebne og samvittighet! Disse to ting berører dypest den antikke europeers tenkning. Skjebne er det som gudene har hengt over oss. Det kan vi ikke unnfly. Men følger vi samvittigheten, blir vi guddommen, altså vår skjebne verd og jevnbyrdige og sikrer oss en rettferdig dom.

I disse to begreper ligger udødelighetstanken, som kristendommen forkynner, og som skiller den elementært fra jødedommen. I oppfinnelsen og styrkelsen av samvittigheten heves den antikke europeers sjel opp av barnets halvslummer og fram i lyset. Mennesket er aldri alene. Alltid er samvittigheten hos det, en del av dets jeg og allikevel forbundet med verdenssjelen. Den skremmer opp den onde og vugger den gode i søvn.

Hans samvittighet, Daimon, driver Sokrates til å søke etter sannheten. Han blir fullenderen av definisjonen, for bare den nøyaktige betegnelse av en sak hjelper oss til å komme på spor

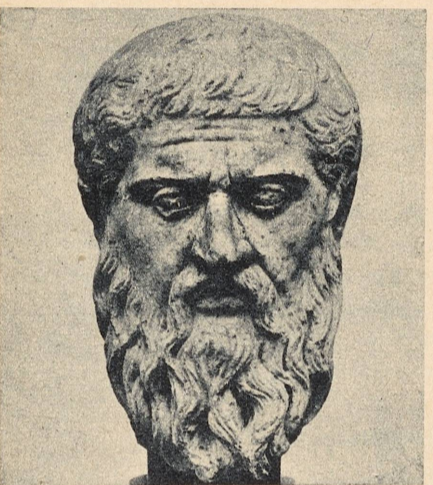
DEN EUROPEISKE ÅNDS FEDRE

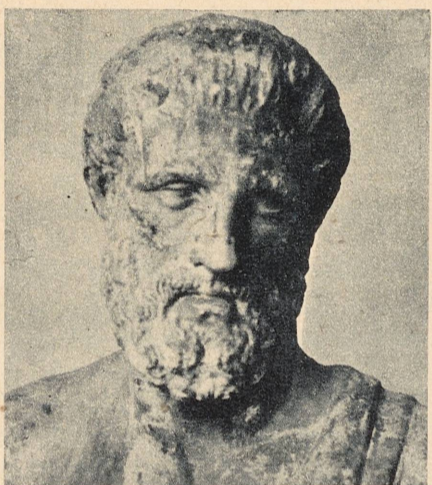
I Syrakus, som dets krigsmaskiner forsvarte mot den romerske flåte, skal matematikeren og fysikeren Arkimedes være blitt myrdet. På fysikkens område, som han har grunnlagt, har han ved siden av mange forbausende erkjennelser funnet den hydrostatiske oppdrifts lov, det Arkimediske prinsipp. Det ord hvormed han henviste til den av ham uttenkte vektstangs kraft: „Gi meg et standpunkt, og jeg beveger jorden“ er blitt til europeisk tenknings fanfare

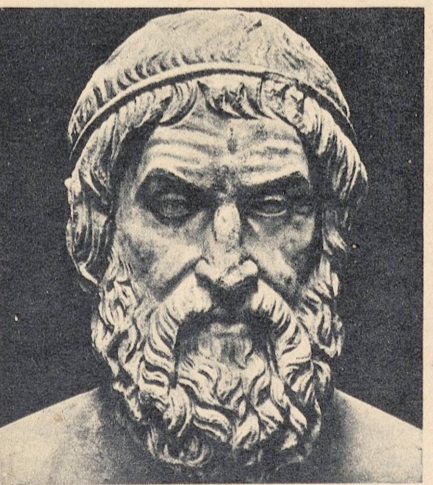
Euklides er geometriens far. Hans „Stoicheia“, om geometriens begynnelsesgrunner, er aldri blitt overtruffet som matematisk lærebok. Siden en latinsk oversettelse fra det tolvte århundre er de ikke mer forsvunnet fra europeisk tenkning. Euklides har inntil i dag ikke mistet sin framherskende stilling i matematikken. Han har også en stor del i astronomien ved sitt skrift „Phainomena“, som lenge var ukjent, men som i det attende århundre igjen dukket opp

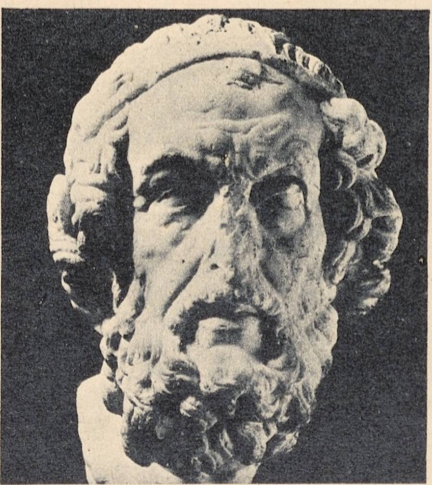
„Plato døde skrivende“, melder en beretning fra oldtiden om åttiåringens død. Ateneren Plato har forsøkt seg i ditekunsten, før han gikk over til filosofien. Han er grunnleggeren av akademiet, den filosofiske skole, den første oksidentale rasjonalist. Hans idélære, som han bygde på en sentralidé, en „sol i ideriket“, er blitt uforgjengelig. Kronen på hans verker er „lovenes“ statsroman. For Europas litteratur ble han ved sin tiltalende språkform medbestemmende.

Lægen Hippokrates er opphavsmannen til den induktive, iakttakende lægemetode. Patologiens historie, og likeledes dietetikens historie begynner med ham. Minnet om ham har holdt seg i grunnsetningen: „Kunsten er lang, livet kort“, og i hans lægesinnelag, som har holdt seg ned gjennom alle tider. 50 år før ham levde Alkmaion, lægen, der oppdaget hodet som sete for bevissheten. Inntil da hadde en vent at dette var plassert i bukbulen. Dermed var tenkningens overherredømme over følelsen runnet og den oksidentale vitenskap grunnlagt

Den mørke skjebne, koret, har ateneren Sofokles trengt tilbake fra tragedien og forvandlet denne til et skuespill mellom personer. Deres skytguder er Apollo, dagslysets gud, og Atene, statens gudinne. Sofokles, som døde niitti år gammel, 406 år før Kristi, hadde begynt å dikte som åtteogtyveåring. Han har skapt det første menneskelige drama i den oksidentale litteratur, „Antigone“. „Jeg er der for å elske, ikke for å hate“, sier her en ungpikes stemme

„Far Homer“ kaller Europa ham, av ærefrykt for hans verkers visdom. „Iliaden“ og „Odysseen“ er sanger fra den europeiske menneskehets ungdom. Har Homer selv levd? Vitenskapen var lenge ikke klar over det. I 1826 skrev så Goethe: „En ny generasjon er der. Den nøder oss igjen vennligst til å forestille den som en herlig enhet og under dens navn overløverte dikt de som Guds skapninger, der er veldet fram av ett eneste høyere diktersinn.“

DET ER DU, EUROPA

av dens vesen. Hans metode er den samtale, som tvinger den andre til å tenke; hans visdom utkrystalliseres i setningen: „Jeg vet at jeg ingenting vet!“ For sin samvittighet går Sokrates i døden, som seinere Jesus Kristus, der jo i våkenatten på Oljebjerget uttrykkelig bekjenner seg til grekernes skjebnebegrep: „Din vilje skje!“

Sokrates, håndverkeren fra Aten, og seinere Seneca, den romerske aristokrat, de var i så stor utstrekning forløpere og følgesvenner for galileeren at mange steder av deres taler og skrifter også kunde stå i Det nye testamente. Av denne livsfølelsens likhet er også den feilaktige tro oppstått at noen av Senecas bøker skulde ha apostelen Paulus til forfatter eller var blitt inspirert av ham.

(Når det her tales om Seneca som en av Kristi forløpere eller følgesvenner, gjelder dette bare for stoikernes skole, som han representerte, og som ble opprettet i Aten noen århundrer før Kristi. Fornuft og selvbeherskelse var dens høyeste mål, Gud var for dem naturen, kraften det fineste, altså usiktbare stoff. Men også for dem gjaldt de moralske lover — som steg opp av samvittigheten — for usårbar.

Stoikerne var kristendommens forløpere. Allikevel var de likeså litt kristne som epikuréerne, for hvem erkjennelsen og atlydelsen av morallovene syntes å være forutsetningen for det sanne liv.) Verdighet og måteholden livsnytelse er europeerens tilværelsesmål.

Visdom og pengeforakt, ikke behendig klokskap og pengebegjær, harmløshet og livsglede, ikke mistroisk forsiktighet og askese, kjærlighet og medlidenhet for de andre, ikke hardhet og hovmod overfor andres lidelse, alt dette var kjennetegnene på den kristne religion. Og brød og vin er dens symboler.

„Hva du ikke vil at andre skal gjøre mot deg, må du ikke gjøre mot andre.“ Denne kloke forsikring om gjensidighet, denne ledetråd for engstelig forsiktighet, er innholdet av Det gamle testamente. „Hva du vil at en skal gjøre mot deg, skal du gjøre mot dine brødre.“ Den høyhjertede oppfordring til oppfrende samliv er innholdet av Det nye testamente.

Dette ble skrevet på gresk og erobret verden, ikke fordi det var en religion for fattigfolk, altså majoritetens religion, men fordi det tiltalte de hvite menneskers livsfølelse.

„Gå ut i allverden og gjør alle folkeslag til mine disipler!“ Med denne aposteloppfordring er det først ment den lille verden ved Middelhavet. Og derfor finner vi nasaréerens sendebud i Hellas, i Rom og i de romerske provinser, ikke i India og det indre Afrika, skjønt begge disse var kjent og delvis undervunget. Først den seinere tid forkynner mennesker av alle farger og raser kristendommens frelsesbudskap.

Stjernes eksempl

Den europeiske kulturs utvikling er ikke tenkelig uten filosofens figur. Blikket opp mot stjernene og blikket inn i det egne jeg former europeerens verdensbilde. Filosofens kjennetegn er hans evne til å kunne forundre seg. Hyrden, som er vant til å iakttatte stjernebildenes vandring og i dem å ære guddommen, er den første som lærer å skille de tilsynelatende faste stjerner fra de evig vandrende stjerner. Deres evige tilbakekomst får ham endelig til å stusse, og han følger tilbakekomstens lovmessighet. Trangen til regnskap over det oppdagede går hånd i hånd med evnen til å kunne stusse. Derfor er utdannelsen av denne evne også i dag det viktigste mål i den europeiske pedagogikk og den første forutsetning til dannelse av personligheten. Hyrden gir sin visdom om stjernene videre til skipperne, og så erverver europeeren lenge før kjennskapet til kompasset evnen til også ved nattetid å kunne seile over havet i alle retninger. Nattoktene, flyvningens mest moderne teknikk, har igjen funnet tilbake til denne antikke, europeiske vitenskap, nettopp fordi den gjør flyveren uavhengig av kompasset.

Stjernes eksempl kan gjelde for mange andre. Overalt griper filosofien som vitenskapens mor inn i det praktiske liv og driver det videre.

Den finner den fysikalske lov likeså vel som matematikkens sannheter og likeledes moralloven. Ved sin tenkning over livet kom den antikke filosof meget tidlig også til politikken. Byen heter „polis“, og politikk er et alment anliggende. Ved det antikke menneskes bondeopprinnelse var båndet til familien og til samfunnet — som den utvidede familie — noe selvfølgelig.

Sokrates' fornemste elev, Plato, skrev sin bok om staten.

Innholdet av denne boken har beskjefteget og opphisset ettertidens mennesker inntil i dag. Den bredpannede filosof gir staten store fullmakter over den enkelte og skyver nesten alltid borgerens interesse til side for statens. En stor unntagelse gis det for ham. Staten har ikke lov å fordre noe som går i mot samvittigheten. Plato krever statens store fullmakter, fordi den ledende klasse ved oppdragelse skal framstille et utvalg av de beste, og fordi disse beste ved utdannelsen av sin samvittighet med stor sikkerhet må ville det gode for fellesskapet.

Vi synes det er merkelig i Platos statstanke ikke å finne nasjonens begrep. Dette er først blitt dannet seinere; nasjon er det viljemessige skjebnefellesskap hos et folk av felles herkomst, med felles historie og kultur. Disse forutsetninger slo til for hellenismens vedkommende — med én unntagelse.

Det lyktes aldri grekerne å oppbringe

den felles vilje til den felles skjebne. I småstats-systemet følte de seg vel. Filip av Makedonia, nøy sett en artsbeslektet, men allikevel en fremmed, knekket de greske byers rettigheter og skapte således for sin sønn Alexander muligheten for å føre grekerne til en felles anstrengelse. Han erobret med dem halve verden, Persia, Egypt og India. Etter hans død falt det store rike sammen, men virkningene av den hellenske ånd gikk ikke tapt. Heillas' ånd gjennomtrengte alle folkeslag, og ettervirkningene er levende enno i dag.

En fremmed hadde forent grekerne til en nasjon, fremmede — romerne — ga dem deres frihet igjen. Da den romerske herold ved de isthmiske leiker forkynte at de greske byer skulde få friheten tilbake, som Makedonia hadde fratatt dem, skrek de høyt av glede, så fuglene falt døde ned fra himmelen.

Grekerne vendte imidlertid aldri tilbake til sin gamle frihet.

Rom, nasjonen, foreskrev dem den minste ting. Rom elsket Hellas, fordi det i dets karrighets-bevissthet følte de kunstforstående og vittige grekere som utfyllelsen av det egne vesen. Hva gikk oldtidens grekere til grunne på?

En vet det ikke, kanskje av malaria, kanskje av Roms kjærlighet, kort og godt, de døde. Ikke noe av oldtidens folk har etterlatt seg en så stor arv som de.

Hvis de ikke hadde oppfunnet noe annet enn pottemakerskiven, sveiven og vannhjulet, vilde allikevel etterverdenen ha beundret dem, for nettopp med disse tre tingene begynner mekanikkens verden. Men de gjorde mer. Arkimedes tiltrudde seg å kunne løfte verden av gjengene, hvis han hadde hatt et fast punkt utenfor jorden. Han er oppdageren av det skjeve plans lov og tvang med dens hjelp rinnende vann til å flyte oppover. Skruen er det synligste resultat av denne oppdagelse.

En gresk filosofskole æret tallene som åpenbaringen av det høyere vesen og avslørte ved sine studier mange av matematikkens lover.

Loven om det gylne snitt

Men de oppdaget også loven om det gylne snitt, den omstendighet hvorfor forholdene i en bestemt og lett utregnet avmåling tilfredsstiller mennesket, og hvorfor alle andre ikke gjør det. I målingene av det menneskelige legeme fant de loven om det gylne snitt bekräftet, den bevisste anvendelse av denne loven førte til harmoniens tidsalder. Mennesket ble tingenes mål. Ved hjelp av fysikalske midler, med vektstangen, skruen og sveiven, ble det oppført herlige byggverk, som overlevde årtusener og fylte enhver generasjon med ærefrykt og som først no — i det anglo-amerikanske bomberegner — begynner å synke sammen.

Inndelingen av tiden i fortid, nutid

og framtid er grekernes verk. De har med tidsmålingens hjelpemidler foretatt inndelingen av dagen fra middagen og bygd de første mekaniske ur med vann-drift. Benevnelsen og forklaringen av vindene som skipsfartens hjelpemiddel og inndelingen av stoffets verden i elementene, vann, ild, luft og jord har de også fullført. Seks århundrer gresk filosofi blir avgjørende for to årtusener. Det begynner med de første forsøk til verdens- og naturoppklaring ved Thales og Heraklit og øker til element- og atomlæren. Utforskningen av begrepene (Sokrates) fører til erkjennelseskritikken, som Kant fullender 2300 år seinere. Sokrates' logiske morallære Platos idélære, men også de andre greske filosofers systemer, som bare er bygd opp på erfaringer, ikke på teorier, blir av Aristoteles sammenfattet til et samlet bilde av verden (hvor også jordens kuleform er uttalt). På dette Aristoteles' verdensbilde hviler alle de etterfølgende naturforskeres og filosofers overveielser inntil våre dager.

Men det er enno ikke slutt: grekerne kultiverer bergverksdriften under jorden inntil tolv meters dybde, de utforsker metallenes helbredende kraft, lærer tilberedningen av bronse og smir den første stålhelmet. De begynner å utforske ildens innvirkning på luft og vann og konstaterer dampens og varmluftens kraft.

De finner opp de første brannslanget, orgelet, dampoppvarmingen og vannklosettet. De ærer håndverket ved å opphøye smeden Hephæstos til gud og oppfinner Olympia som felles uttrykk for sitt vidt forgrente øyliv. Tragedien og komedien, farsen og sågar klovnsspillene er deres verk.

I mangt deres motsetning, i mangt deres utfylling var romerne, et bondefolk fra fastlandet; romerne manglet forøvrig grekernes sjømannsdyktighet, og de måtte overhodet arbeide hardt på mange områder med anspennelse av alle energier for å fullbringe det som grekerne greide tilsynelatende leikende lett.

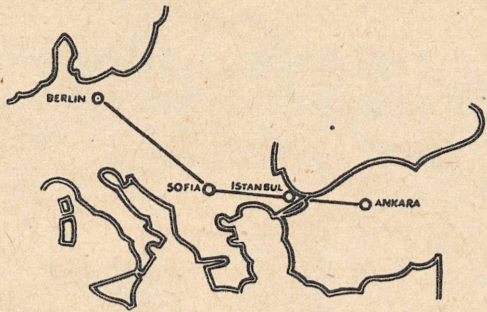
Nasjonens dannelse

Fordi de var blitt spart for grekernes vidt forgrente øytilværelse, lyktes det for dem det grekerne ikke oppnådde: dannelsen av nasjonen. Rom vokste under stadige utenrikspolitiske farer. Dets bebodde område var gjennomsyret av andre, delvis artsfremmede stammer. Rom måtte stadig føre krig for sin fred, og fordi det nesten alltid førte den seierrikt ved hjelp av et opofrende aristokrati, fordi det tilbød de underlegne virkelig anstendige betingelser, oppsto i dets førende klasse den egenkjærlige ideologi om Pax romana. Bare den romerske fred, som ved våpenmakt og den tilstand der var garantert ved den romerske rett, syntes å garantere folkenes almene velferd.

Innbegrep av europeisk storhet

var den keiser Karl, som av Gallia og Germania opprettet *sacrum imperium*. I rådhusalen i Aachen, som har skuet kroningen av 37 konger, har Alfred Rethel, romantikeren blant sin ids malere, for hundre år siden framstilt denne store europeers liv i fresker. „Signal“ viser her den mest inntrykksfulle av mesterens fresker, keiseren, som selv i dødens majestet ble en makt. Med kroningssalen i Aachen er også disse Rethels fresker blitt ødelagt av anglo-amerikanske bomber

Vann skiller, land forbinder

Så mange kabler det enn er blitt lagt fra Europa til Amerika, så har en enno aldri kunnet føre en samtale over noen av dem. Oseaner skiller. Men på Kontinentet forener tråden abonnentene over de største avstander. Den nyeste forbindelse er no linjen Ankara-Istanbul-Sofia-Berlin, laget av Siemens & Halske AG. Dette anlegg er innrettet for flere samtaler på én gang, dvs. at det over én ledning kan føres et stort antall samtaler samtidig. Den kjensgjerningen at dette anlegg ble bygd midt under krigen, er enno et bevis for Tysklands kraft og for verdens tillit til Siemens. No er det oppstått et bindeledd mer, som knytter Sørøsten nærmere til Europas hjerte og dessuten bringer Norden og Vesten nærmere vårt kontinent.

SIEMENS & HALSKE AG · SIEMENS-SCHUCKERTWERKE AG

R 313/1

Aldri kommer jeg til å glemme det jeg så bak kulissene i Berlin under olympiaden: overalt arbeidet Mercedes skrive- og regnemaskiner — i den ledende komiteén, i stadion, i innkvarterings-tjenesten! Men særlig la jeg merke til de to store pressekontorene i Schillerteateret og i den olympiske landsbyen: der skrev verdenspressen sine sportsartikler på Mercedes-maskiner, hvis typer kunde veksles ut med spesialtyper for hvert språk. 41 forskjellige tastaturer i 28 språk sto til rådighet! Hvert innvunnet minutt var gull verd; journalistene fra alle land ble derfor med rette begeistret for denne uventede „kundetjeneste” for verdensoffentligheten. — Slik som dengang er også no Mercedes kontormaskiner trofaste hjelpere for kontinentale og universale oppgaver. I konstruksjon

og produksjon er de tross harde krigstider ikke blitt stående på samme stadium, men drar nytte av erfaringene fra disse årene. Deres økede yteve vil helt fra den første fredsdag igjen gjøres tilgjengelig for de europeiske folk i fullt omfang — dessuten også for alle de gamle og nye venner av tysk presisjonsarbeid over hele verden!

MERCEDES BÜROMASCHINEN-WERKE A. G.

DET ER DU, EUROPA

Derfor underkastet de seg Middelhavets kyster. Rom hadde meget å by de andre folkeslag.

Det hadde opphøyd vegbyggingens kunst til en fullendelse, som er gyldig enno i dag. Rom brakte vannledninger, grunnbøker og åkerdyrkningsredskaper. Rom beskyttet religionsutøvelsen i enhver form, og dets embetsmenn bøyde seg for hver eneste gud. De romerske borgerdyder var berømt, den romerske livsførsels enkelhet fant bare sitt motstykke i Sparta. Døden for nasjonen var ikke bare en plikt, men en forrett, som den fri mann hadde framfor slaven.

Rom var uovervinnelig, og dets utstrekning var en velsignelse for mange folkeslag, så lenge som lovens bokstaver var levende, og enkelhet og borgerdyd var uantastelige lover.

Rom begynte å dø da handlerånden begynte å triumfere over bondeånden, da en ikke lenger erobret for å sikre freden, men for å øke rikdommen, da arméene ble så sterke at ikke lenger senatet, men legionærene bestemte konsulene, og da soldatene sågar utropte feltherrene til keisere.

Ganske visst gas det blant soldatkeiserne glimrende skikkelser, menn, som anstrengte seg for å oppvekke gamle tiders ånd, hvis liv imidlertid i beste fall oppviste tragiske resultater, fordi de fullt bevisst måtte gå stadig nye erobringers falske veg for å tilfredsstille handlerne derheime og begjæret etter bytte i arméene.

Da Rom gikk til grunne, hadde det opprettet et verdensrike, dobbelt så stort som Alexanders rike.

Dets innflytelse rakk fra Nordsjøen til Indus.

Et forbilde for verden

Roms organisatoriske prestasjoner er enno i dag et forbilde for verden. Dets arméintendantter, som grunnla vindyrkingen i Frankrike, Tyskland og helt ned til Krim, dets konsulter, som brakte syringen, kirsebærtreet og asiatiske grønnsaker og krydderarter til Europa, dets ingeniører, som med sine veger gjorde ethvert vilniss tilgjengelig og med ferskvann fra fjellene beseiret malaria og dysenteri, de er forbildet for hver eneste mann, som er fylt av trang til død. Roms praktiske, hurtige mursteinsbyggemåte og teknikken med en verdig bekledding av disse byggverk med tynne marmorplater, bredte den romerske bygge- og boligkultur ut over hele den daværende kjente verden. Å bade gammelromersk og bo romersk — det er et ideal enno i dag.

De romerske læger, i spissen for dem Galenus, hevet den greske naturlæge-

metode til vitenskapelig lægekunst. De innførte urtemedisinen, vågde de første hjerneskalleoperasjoner og ble tannpleiens fedre.

De romerske malere og byggmestere brakte mosaikk-kunsten til fullendelse. Opprinnelig var den et gulvbelegg og vegdekke, men no ble mosaikkens evne til å gjengi også malerier rike på nyanser vær- og ildfast i små glass- og steinstykker, utnyttet til utsmykking av veggene og kuplene.

Bygningskunsten ble beriket med rundbuen og kuppelen, litteraturen ved fullendelsen av oden, ved kjærlighetsdiktet, ved fordypelsen av historieskrivningen og den beskrivende geografi, ved oppfinnelsen av avisen og ved den første forløper for romanen. Den døende oldtids siste romerske herskere delte universalriket i to halvdel, som enno i dag er nesten riktig kjennelig ved de to store kristne kirkers innflytelses-sfærer.

Ved underkastelsen (og arven) av Hellas og Spania, ved den seierrike avslutning på de puniske kriger og Kartagos tilintetgjørelse hadde Rom sluttet kretsen av sitt herredømmet ved Middelhavet. Det Rom som ble delt i det fjerde århundre e.Kr., ble no inndelt i en østlig og en vestlig halvdel. Det østlige Rom, med hovedstaden Konstantinopel — kalt Bysants — holdt seg helt inn i det fjortende århundre og var i sine ytterste grenser nesten likt det greske rike under Alexander. Vest-Rom, med Rom som hovedstad, besto teoretisk neppe hundre år og ble så erobret av germanerne. Men praktisk besto det til 1806, altså inntil for hundreogfirti år siden, for først i dette året opphører de tyske nasjoners romerske keiservelde å bestå. Germanerne satte den romerske keiserkrone først på sitt hode i det 10. århundre. Så lenge hadde det vart inntil kristendommen for godt erobret Europas nord og inntil maktkampene mellom de folkeslag, som siden det 3. og 4. århundre var innvandret til Germania og Gallia fra øst, var blitt avgjort.

Delvis vandret de videre til Afrika, og delvis underkastet de seg Karl den store, som av Gallia og Germania opprettet sitt rike, „sacrum imperium”.

Etter den romerske statskunsts fall syntes det først som om pavene, Kristi stedfortredere på jorden, var blitt den romerske makts sanne arvinger eller syntes å være bestemt til å være det.

Forutsetningene var så gunstige som mulig. Platos idealstat syntes å kunne virkeliggjøres under den kristne kirkes herredømme. Av et utvalg blant de beste ble førerkorpset dannet, og de

Fortsettes side 30

Gjenter ...

I grunnen mener tyskerne sine barns framtid, når de snakker om sosialismen, sa en klok utenlandsk iakttaker engang. Aldri har dette ordet vært mer berettiget enn i det siste decenniet før denne krigen begynte. Tyskland hadde kjempet seg fram til en ny

livsstil, vel vitende om at den ikke kan fullendes i én eneste generasjon. En har derfor med uendelig møyе og kjærlighet forsøkt å innpode dens elementer i den oppvoksende ungdoms hjerter, forat den kan modnes med ungdommen

DEN KOMMENDE GENERASJON

DEN KOMMENDE GENERASJON

Hver generasjon er bærer av en epoke. Vi som lever i dag, var de kommende da denne krigen begynte. Skjebnen har villet at vi skal bære krigens tunge byrde. Kan det være annerledes enn at vi er besjelet av viljen til at den kommende generasjon skal komme til å nyte fredens velsignelse?

Den kommende generasjon vil være europeisk, eller den vil ikke være det. Det er den loven som den må atlyde: den tilfaller den oppgaven for alltid å gjøre menneskene til herre over teknikken, til betvinger av masse og maskin, som misforståelse og misbruk har satt på en avgudstrone. Elementene som verdenskampen slapp løs, må igjen tøyles og underkastes mennesket.

I den ungdommen, som vokser opp, er denne erkjennelse blitt noe selvfølgelig. Den har rot i troen på den verdighet, som mennesket er i besittelse av. Feltpostbrevene fra frontene taler så ofte om dette. For på slagmarkene i denne massenes krig triumferer til slutt alltid personligheten. Er den prestasjonskamp, som hvert år blir utkjempet blant lærlingene i Tyskland, ikke alt et uttrykk for det samme sinnelag, for den samme besatthet, for den samme lengsel til å gi det beste for en bedre framtid og en bedre tilværelse?

En har engang sagt at av ungdommens ansikt taler en kommende generasjons livskraft. Den som blar i sin families fotoalbums og sammenlikner disse bilder med bilder fra i dag, kjenner til den forvandling som i lang tid ubemerket fullførtes her. Dengang idealisme, offersinn, utholdenhet, tålmodighet — i ansiktene til våre dagers ungdom leser vi enno mer: ubendig, selvsikker og framtidsglad bevissthet. Dette gjelder både for piker og gutter. Om de er fem eller femogtyve, om de enno holder på å leike eller alt er i alvorlig arbeid — med klare, lyse øyne, som selv ikke denne krigens vanskeligheter kunde bedra, sier de oss at livet er sterkere enn døden. De forestiller seg et liv, hvor denne jordens goder er en velsignelse for enhver og oppnålig for alle. Når dette målet, som vi i dag kjemper så fanatisk for, er blitt virkelighet, vil den kommende generasjon vite å forsvare det likeså fanatisk, hvis det blir nødvendig.

Gutter ...

MELLOM FEM ...

I fredstid skjer alt for deres skyld, under krigen det som er mulig. Elevene er i dag anbrakt langt vekk fra bombekrigsomsrådet, hvor de ved sport og leik kan utvikle de krefter, som de engang skal sette inn for sitt liv

I barneheimen

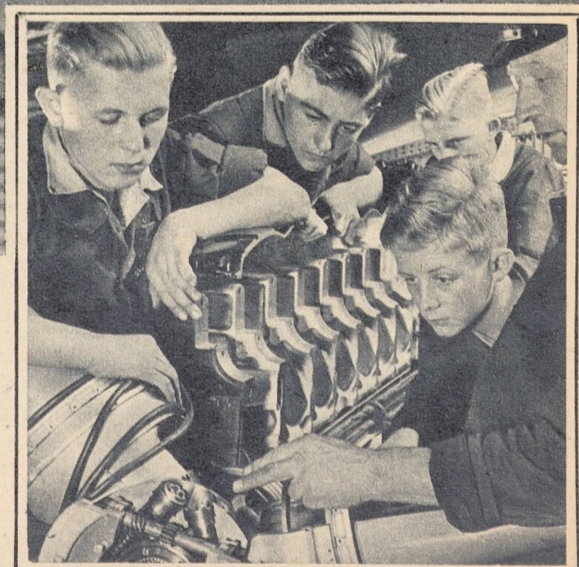

OG FEMOGTYVE

Studenter og lærlinger

I foregående vintersemester var tallet på studerende ved de tyske højskoler enno høyere enn i 1932. Tallet vokser stadig, særlig tallet på studerende kvinner. — I verkstedene får lærlingene den beste utdannelse ved beste materiale

EUROPAS SEIER

vil komme til å bringe alle dets nasjoner store fordeler. De enkelte grenser vil ikke lenger by på noen vanskeligheter for å gjøre de aktuelle toppytelser på dette eller hint område tilgjengelig også for alle andre land. De kjente produkter også innen den fotografiske industri vil da på grunn av mangesidige nye erfaringer igjen kunne hevde sitt verdensry. Tenk f.eks. på kvalitetsmerket i kameraer, film, lysbilled- og kinoapparater

SKARPMOEN & CO., DRONNINGENS GATE 36, OSLO

En stjerne, kjent over hele verden!

En enestående erfaring på alle områder innen bil- og motorbyggingen finner i Mercedes-Benz-stjernen, kjennetegnet for den eldste bilfabrikk i verden, et synlig uttrykk. Som innbegrep på høyeste yteevne, pålitelighet og økonomi er navnet Mercedes-Benz en forpliktende garanti for framtidens motorisering. Den stadige utnyttelse av de oppnådde erfaringer i en tid, da det stilles de største krav til motorer og motorkjøretøyer, byr hittil uante muligheter til å øke og forbedre de egne ytelser enno mer. Den nuværende yteevne bygger på fortidens enestående pionérverk og er grunnlag og forutsetning for bygging av biler og motorer for den framtidige europeiske motortrafikk

MERCEDES-BENZ

DET ER DU, EUROPA

Fortsatt fra side 26

beste valgte paven innen sin midte. Armodens kristne løfte utelukket ethvert urent motiv fra herskerens side — bortsett fra den mandige gleden over makten med dens høye forpliktelser — og så hadde egentlig etter århundrene med langsomt forfall, urettferdighet og slaveoppstander Guds rike på jorden kunnet bryte fram.

Kamp om makten

Noja, det manglet hverken på slike forhåpninger eller på slike bestrebelser. Det gas mange paver som åpent strebet etter verdslig makt, og det gas andre, som sa det motsatte, og som dog var mektigere enn alle keisere og konger. Det gas stridbare og edle former innen det kristne liv. Malteserridderne, johannitterne og De tyske riddere er eksempler på dette. Disse kristne herrer kjempet i virkeligheten for rene idealer, de holdt armodens hellige løfte høyt i ære, og den i hvis besittelse en etter hans død fant mer enn en frakk og en skive brød, hadde vist seg uverdigg til å bli begravd i innvidd jord.

Det er ikke verdslige fyrsters maktkrav som har forhindret den kristne kirkes verdslige herredømme; det var en indre grunn, en grunn som ligger såvel i kristendommens teori som i prestskapet og endelig i enhver sann religions' kjerne.

I: De første apostlers og de første menigheters kamper innbyrdes, stridighetene på de første konsiliene, de hadde alle det ene mål: den rene overlevering av evangeliene som frelserens budskaper. De ble gjort til grunnlag for religionsutøvelsen og til rettesnor for livet. „Gi keiseren hva keiserens er, og Gud hva Guds er!“ I dette ordet var avkallet på verdslig makt uttalt.

II: Muhamedanerne og de kristne kjenner opprinnelig ikke noen særlig innviet prestestand. Men i Europa er den oppstått — ut fra et særlig behov, kanskje av opprinnelse eller anlegg. Prestestanden heller i stor utstrekning til verdensfjernhet, noe som også kommer til syne i cølibatet. I de protestantiske land er presten menighetens befullmektigede, mens han hos katolikene er pavens befullmektigede. Den katolske prests ugifte stand fjerner ham i mange tilfelle fra verden og lar hans sinn — og hermed kommer vi inn på det tredje punktet — bare være rettet mot den indre opplevelse og mot vekselen og pleien av den religiøse følelse.

III: Utenfor alle europeiske eller andre trosbekjennelser gis det en religiøs opplevelse, hvis hitførelse ofte legger beslag på hele menneskets kraft, det er den direkte framstilling av Gud, evnen til å sette seg i følelsesmessig berøring med det høyeste vesen. Det blir for det meste hitført i bønn. Klosterlivets stille henrykkelser, de helliges ekstase, bods- og tukttogene i Middelalderen og

deres masseekstaser, massekrampene i de amerikanske sektkirker, alle disse stammer fra denne den religiøse opplevelsessevnes kjerne. Det er vanskelig å tale om disse ømtålelige spørsmål. De er her bare antydning, for å vise hvorfor kirken var tilbakeholdende i spørsmålene om verdslig makt.

Forstand og gemytt

Forstanden har likeså stor andel i europeerens tilblivelse som gemyttet.

Det indre, en religions kjerneopplevelse, blir bare hitført av gemyttet. Men, en religions morallære, dens anvisninger for ordningen av hverdagen og for omgangen med mennesker, trenger forstandens hjelp.

Kirken setter som visshet at Gud bare har åpenbart seg i menneskets gemytt og oppga dermed dens verdslige posisjon. Forstanden ble i stor utstrekning prisgitt som om den var djevelens verk.

Ikke engang for den lille fiskermenighet ved Genesaretsjøen vilde denne tanke ha vært mulig; Europa og menneskeheten kunde overhodet ikke leve dermed. Å anta dogmaet, vilde si å såre det. Hermed var kimcellen for de kommende, tragiske kamper lagt, for misforståelser, for hykleri, for heksevanvidd, for bannlysnings- og Cagnossaganger, for inkvisisjon, for djevellukting, bål, pinsler, for reformasjon og motreiformasjon.

Etterpå er det lett å si at dette vilde ha kommet slik, hvis hint var blitt gjort slik. La oss oppfatte det som en dom av skjebnen. Altfor kloke barn dør tidlig, og derfor måtte oldtidens grekere gå til Hades, ikke skjønt de, men nettopp fordi de hadde brakt det så langt. De overlevende hadde den fordel at de var forbundet ved en eneste religionsfølelse, og allikevel ventet den smertefulle oppgave på dem, å måtte tilbakelegge grekernes altfor hurtig tilbaketogte veg enno en gang, og det sågar i langsomt løp og under pinlig overholdelse av alle ubekvemmeligheter, som grekerne var gått av vegen for.

Middelalderen var forsøket på å opprette et jordisk gudsrige under utsjalting av den fri tvil. Den verdslige makt var gitt keiseren, der var salvet av paven, men den var ikke grenseløs. Han selv, hans sjels frelse og dermed hans samvittighet trengte hans prests hjelp. Heri var keiseren likestilt med den simpleste knekt. Men herfor hadde keiseren fått jordisk eiendom, og han fordelte den, dels til kirken og dels til sine lensmenn. Den fattige gikk bort med tomme hender.

Ganske visst var Kristus død på korset for å befri menneskeheten fra arvesyndens forbannelse. Og allikevel holdt kirkefedrene fast ved den gammeltestamentlige arveforbannelse, hvoretter mennesket skal ete sitt brød i sitt ansikts sved, fordi Adam og Eva hadde

forgått seg mot Guds vilje. Logikken var blitt erklært for djevelens verk, og forstanden ble holdt under klausur. Det vilde dog være feilaktig og urettferdig å ville bestride Middelalderens store kulturgjæringer. I det nordlige Europa, i Germania, fikk byggekunsten og billedhoggeriet, berørt av sydens varme pust, et herlig oppsving. De romanske domkirker i Aachen og Bamberg og de vidunderlige keiserpalasser er eksempler på dette. Under munkenes ledelse blomstret jordbruket opp.

Fra Spania kom elfenbeins-bokinnbindingenes og miniatyrenes kunst. Av de mauriske byggverk i Spania oppsto gotikkens tanke, som i forbindelsen med nordens fant sin gripende oppfyllelse. Den høye ingeniørkunst, som var nødvendig for å opprette de gotiske domkirker, ble øvd hemmelig, i bygningshyttene. Djevelen selv måtte bygge med på disse underverkene fra mørket og fra helligheten i de jublende oppadstrebbende piler, som forsvant høyt deroppe, i elegante taks nettverk, som skogens trær i bladtaket. Følelsen for treets arkitektoni, som menneskene fra nordens skoger besatt, var uunnværlig for fullendelsen av gotikken. Igjen treffer vi på det naturnære menneske som bæreren av den europeiske kultur. Uten tømmermann og steinhogger ingen gotikk.

Tro og språk

Det middelalderlige gudsrike var forsoekt på å lage en universalstat, og dets viktigste bindemidler for dette skaperverk var den felles tro og det felles språk. Det var latin.

Dette logiske språks ånd svang seg opp over mørket. De europeiske stammers sangere lyttet til dets rim og omgitt av pest og blod og sump blomstret så i deres språk sonetten, stanzen og alexandrinen opp.

Men denne tidens vakreste blomst er kjærlighetsdiktet og kjærlighetsbrevet. Det store helteidiktet, som var forstummet siden Homers dager, levde opp igjen i Nibelungensangene. Dante skrev sine store sanger, og Petrarca var det første menneske siden oldtidens dager som steg opp på et fjell og sang, en Orpheus i kristen drakt, om naturens under. Den hellige Frants preket for fiskene og fuglene, han feiret julen i skogen, og hans naturkjærlighet oppildnet malerne så voldsomt at de fra da av istedenfor den flate gylne grunn i sine bilder våget å la fjellene og skogene og sjøene i vårt heimland skimte fram bak de hellige figurer.

Enno ligger ånden i lenker, men ser vi tilbake herfra og omfatter vi med et stort kjærlighetens blick det europeiske land fra Uppsalas bjørker til tornebuskene og olivenlundene på Kreta, kan vi med leende stolthet stille det spørsmålet: hvor gis denne rikdom for annen gang, og hvor liten er ikke den lille hopen menneskr som har skapt

den. Jo sikrere kirken forsøkte å holde verdens innflytelse fjernt fra de troende og hyrdene, desto sikrere måtte den gi verden det som tilkom den. Livets kjensgjæringer forlangte atter og atter forstandens hjelp, forvaltningen av besittelsen, den geistlige og verdslige domsmyndighet; alle søkte etter undervisning i regne- og skrivekunsten og logikkens hjelpemidler. Så ble med kirkens innrømmelse og med hjelp av dens geistlig lærerstand universitetene i Bologna, Paris og Prag opprettet.

De strødde ut visdommens sæd over hele Europa. Fra Arabia kom lærerne i matematikk og brakte de unge europeere de greske og romerske regnekunster tilbake. Det som tidligere ble hvisket i byggehyttens demring og forkynt under forbehold av edsvoren taushet, ble no diskutert høyt og tydelig i auditorienes hellighet.

Som på påskedagen revnet gravmurene, og den formodede døde oldtid feiret sin oppstandelse.

Renessansen begynte, og vi mennesker fra det tyvende århundre står enno i dets lys. Kjetterdomstolene kastet sin forbannelse mot det nye gamle. Men det kunde ikke lenger oppholdes — som sprudlende vann skjøt det fram, og pavene selv hadde åpnet slusene.

Det hadde vært pave Urban VIII., som hadde begunstiget kjetteren Campanella overfor den spanske inkvisisjon. Campanella hadde våget å uttale og å skrive at Gud ikke bare hadde åpenbart seg i menneskets hjerter, men også i dets forstand. Tiljublet av de mest høyvelbårne ånder i Europa gjen tok og utdypet den tyske filosof Kant etterpå denne lære. Campanella ble kastet i fengsel og etter 25 år befridd av paven. Han hadde i fengselet avlagt vitnesbyrd mot sin landsmann Machiavelli, som hadde forsvart nasjonenes rett mot gudsstatens universalkrav med forferdelig fanatisme. Da paven befridde Campanella og utmerket ham, dekket han proklamasjonen av den fri personlighet. For utropelsen av den dobbelte åpenbaring av Gud i menneskets hjerte og likeledes i dets forstand var ikke noe annet.

Skarpt belyst står her de tre anskuelser, som i de kommende århundrer atter og atter står overfor hverandre og krysser hverandre, for til slutt å føre folkene inn i vår tids forbitrede kriger. De tre anskuelser er:

Campanella — Personligheten.

Machiavelli — Nasjonen.

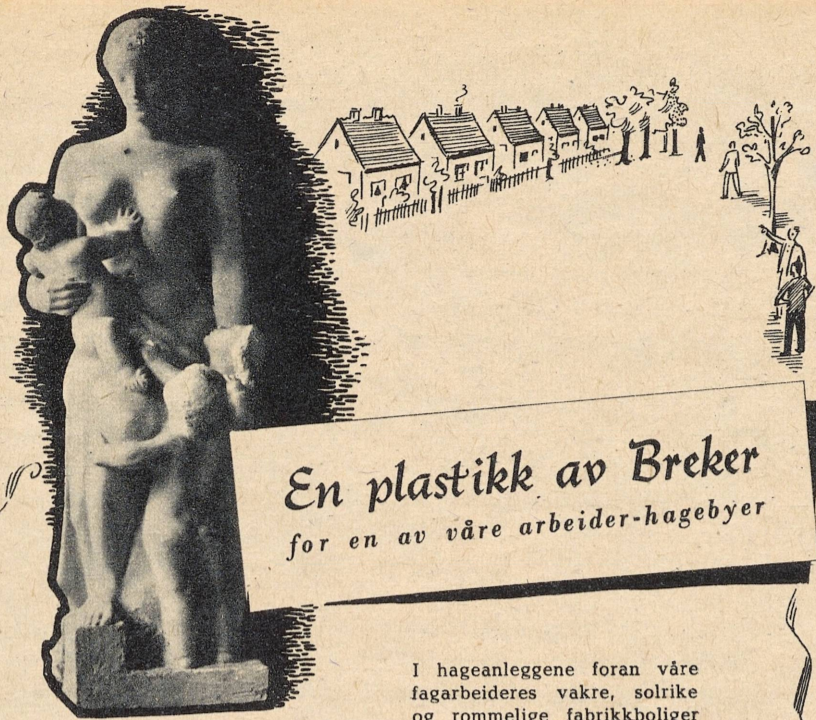
Urban VIII — Universalismen.

Fortsettelsen av denne artikkelen (i neste nummer) behandler renessansens epoker — oldtidens gjenfødelse og nasjonalstatenes fødsel — fram til begynnelsen av den permanente revolusjon

Mote for 2200 år siden

I Tanagra, en gresk provinsby i nærheten av Theben, ble denne og andre terrakottafigurer funnet. De stammer fra det 3. århundre før Kristi og framstiller borgerlige kvinner fra den tiden. I de tyve centimeter høye prydfigurer forenes den store greske kunsts symmetri med de portretterte damers individuelle smak og personlige charme til en vakker enhet. Fra årtusener tilbake hilser oss her europeiske mennesker og europeiske idealer fortrolig

En plastikk av Breker
for en av våre arbeider-hagebyer

I hageanleggene foran våre fagarbeideres vakre, solrike og rommelige fabrikkboliger har denne marmorplastikk fra Brekers mesterhånd sin plass.

Her vokser det opp en ung generasjon, som lærer å elske det vakre og tysk kulturs uforgjengelige verdier. Mange av guttene vil engang — som delvis sine fedre og bestefedre — virke i Wanderer-Werke som fagarbeidere, mekanikere og mestere. De dyktigste blant dem får fra fabrikkens side anledning til å utdanne seg til ingeniører eller studere et annet fag. Fordi vi også akter mennesket i våre medarbeidere, legger enhver av dem hele sin dyktighet og evne i sin ytelse. Det er en av grunnene til at Continental-skrive-, adderings- og bokholdermaskiner har oppnådd verdensry. En dag vil Continental-kontormaskiner igjen stå til rådighet i tilstrekkelig antall og på ny bevise sin kvalitet.

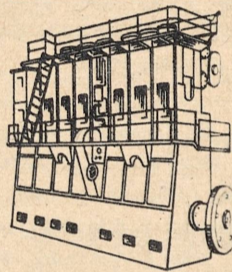
WANDERER-WERKE AKTIENGESELLSCHAFT

Den mest økonomiske
av alle
varmekraftmaskiner

1893

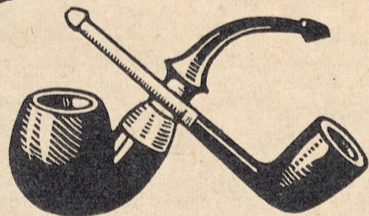
Arhundrer igjennom var byggingen av dampmaskiner blitt strengt overvåket i opprinnelseslandet og bare sparsomme og for det meste ufullkomne meddelelser om utviklingen kom over Kanalen. Omtrent et århundre seinere skapte den tyske ingeniør Rudolf Diesel den motoren, som er oppkalt etter ham i alle kulturland, og som er den mest økonomiske av varmekraftmaskiner. I urokkelig tro på den framtidige betydning av sin oppfinnelse skjenket han den uten nølen til hele verden. — Få år seinere strædes ingeniører i alle maskinland om den videre suksess, understøttet av den daværende maskinfabrikk Augsburg og Diesels sterkeste fremmer, Heinrich von Buz, under hvis ledelse den daværende maskinfabrikk i Augsburg trass i all tvil i årene 1893—1897 hadde bygd den første dieselmotor. Men Tyskland er inntil i dag blitt dieselmotorbyggingens høye skole: i dets erfaringer vil som for 50 år siden igjen alle land få del, når fredelig arbeid forener Europa i nyordningen.

M • A • N

Før krigen,
under krigen,
etter seieren.

VAUEN

ET KVALITETSBEGREP

De verdenskjente Vauen-piper vil etter den seierrike avslutning på krigen igjen i velprøvd kvalitet og tilstrekkelig mengde stå til rådighet for våre utenlandske venner

VAUEN-PFEIFEN
NÜRNBERG

I det rette lys ...

Den altfor lange eksponeringstid ved levende modell førte i fotografieringskunstens tidligste tid ofte til et unaturlig, krampaktig uttrykk i det menneskelige ansikt. Bilder av dyr kunde en overhodet ikke våge å gi seg i kast med.

Det betydde nesten en revolusjon innen fotografieringen, da en tysker, Peter W. F. Voigtländer, bygde vitenskapelig utregnede foto-objektiver med mer enn fjortenfoldig lysstyrke og usedvanlig skarphet — de første i verden.

Det var i 1840. Alt dengang, altså for 100 år siden, ble grunnstammen for hele den videre utvikling av foto-optikken lagt.

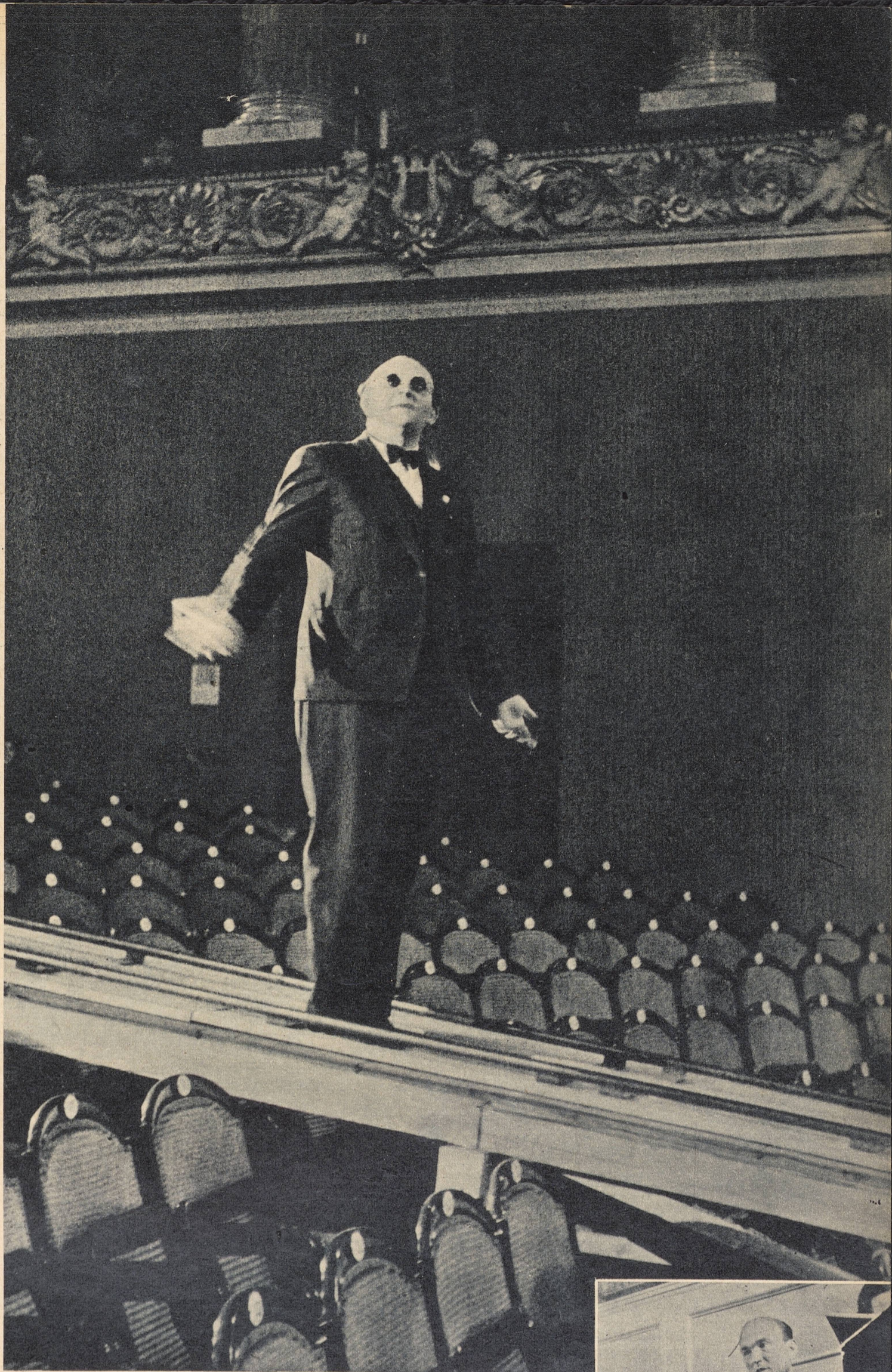
I dag kjenner yrkesfotografene og amatørerne over hele verden ut fra millioner høyverdige Voigtländer-kameraer og objektiver deres velgjennomtenkte presisjon. Grunnidéen og de stadig større mål som huset Voigtländer har satt seg, har overlevd hver eneste krig.

I mer enn 100 år

Voigtländer

Tradisjon og presisjon i optikk og finmekanik

Kan en med øyet lære å forstå musikk?
„Signal“ bringer på denne og de følgende sider bilder fra et interessant forsøk den tyske kulturfilm har gjort

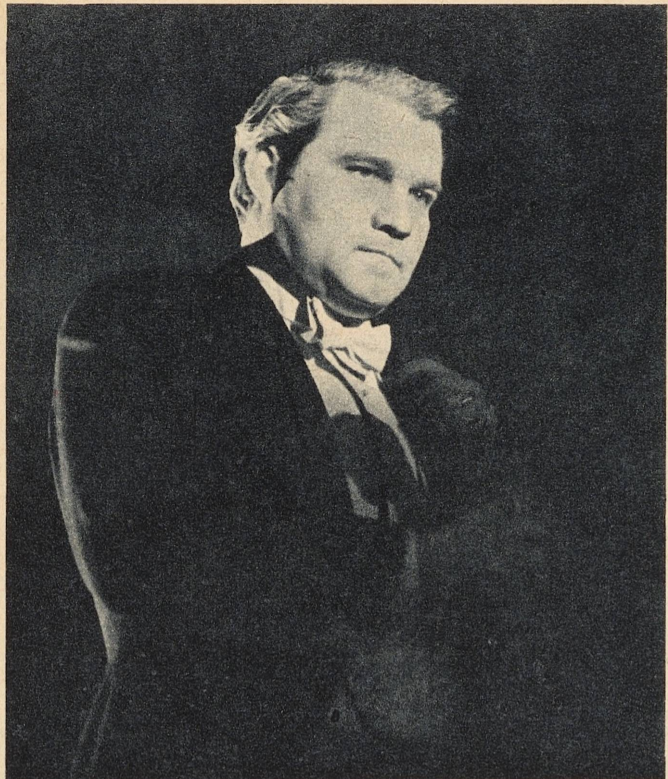

Isenesetteren av kulturfilmen om Prags filharmoniske orkester (bildet ovenfor) gir en regiordre — stående på filmkameraets kjørebane. Så begynner opptagelsene: plakaten med filmens tittel blir holdt inn i bildet, da kameraet begynner å filme (bildet til høyre). Og snart etter begynner ouerturen til „Freischütz“

Instrumentene foran kameraet!

Instrumentene i Prags filharmoniske orkester innehar hovedrollene i en tysk kulturfilm

Dirigenten for det filharmoniske orkester i Prag, Joseph Keilberth, demper med en undertrykkende gestus spillers tempo

Førstefiolinene har fått sin innsats. Filmkameraet glir over de spillende under et crescendosted

Basunbläserne dominerer no i „Freischütz“-ouverturen og gir med sin karakteristiske klang musikken farge

Fløytenistene gir undertonen til førstefiolinenes stakkato. Kameraet er svingt over til dem og iakttar dem under spillingen

Hornene er all romantisk musikkens yndlingsinstrumenter. Deres myke, fulltonende klang gir grunntonen for romantisk stemning

Før konsertens begynnelse, mens de siste tilhørere inntar sine plasser i konsertsalen, stemmer musikerne sine instrumenter. Som perlende champagne stiger det opp musikkfragmenter fra orkesteret, fiolintoner klirrer og forstummer, fløytenisten klatrer søkende oppover tonestigen og ned igjen, en hurtig trommehvirvel lyder, bassisten gnir den dypeste, sonort brummende tone over den siste strengen på sin tykk-magede bassfiolin, det er et virvar av stemmer som i en forsamling før den har begynt offisielt: musikkinstrumentene småsnakker dempet og kremter litt som herrer i kjole og hvitt før en festlig begivenhet.

I en tysk kulturfilm som viser Prags filharmoniske orkester med dets dirigent Joseph Keilbert under en oppførelse, er ikke bare oppførelsen selv, men også alt det karakteristiske tilbehør blitt filmet. Kamera og mikrofon har fanget den festlige stemning, som hersker før en konsert begynner, når musikerne stemmer sine instrumenter. En ser oboisten sette instrumentet for munnen. En ser hvordan trompeteren tar munnstykket ut av futteralet og setter det på. En hører hvordan hornistene prøver sine takter, og tilskueren opplever framfor alt noe som han ellers aldri hadde anledning til å se: en hovedprøve. Han opplever hvordan dirigenten ved ouverturen til „Freischütz“ leder sitt orkester, spiller på det som på et stort, mangfoldig instrument. Han hører hvordan han banker med taktstokken midt under konserten og kritiserer, han ser hvordan han under spillingen på ett sted med en løftende bevegelse hever de lyse klarinetter fram av de andre instrumentenes massive samklang, og på et annet sted celloene og bassene eller de bankende paukeslag.

Så viser kulturfilmen konserten selv. Salen er fullt besatt, det filharmoniske orkester spiller. Og her opplever også tilskueren mer enn ellers. Kameraet griper alle de enkelte instrumentgrupper i orkesteret under spillingen og gjengir deres karakteristiske oppgaver. Det farer over strykernes jagende fiolinbuer. Det iakttar hvordan de ventende basunblåserne, som følger dirigentens taktstokk, setter inn. Det ser ved piccato i et stort bilde ovenfra ned på bratsjstens brett, og det svinger tilbake til dirigenten, hvis hender synes å framtrylle orkesterets mangestemmige klang. Det er som et intimt besøk i det filharmoniske orkester, som en ellers bare kjenner fra en høytideligere avstand.

Gjennom denne kulturfilmen lærer alle som bare er vant til å høre musikk og enno aldri har kastet et blikk inn i en musikkhøgskole, å kjenne betydningen av de enkelte instrumenter i et orkester og opplever dirigeringskunsten på nært hold.

Over notepultene

Til fotoene for filmen om det filharmoniske orkester ble det i Rudolphinum i Prag bygd et høyt trestillas over tilskuerrommets stoler. Fra denne plattformen filmet kameraet over musikernes hoder orkesteret ovenfra. På filmen ser en fra de forskjellige perspektiver orkesteret under spillingen

raskende tyske yteevne synes å være rotfestet i den tyske sosialismes enestående art, og nettopp mot disse røttene kjemper også denne krigen!

Vær vennlig og regn etter: i grunnen er jo alle de forent som Tysklands fiender, der ikke kunde løse de sosiale problemer i sine land eller kontinenter, eller sågar bare bringe dem nærmere en løsning. Men hvis de vilde anvende den tyske metode, måtte de jo vesentlig forandre sin samfunnsstruktur, de måtte foreta en revolusjon, hvor de indrepolitiske maktfordelinger gjennomgikk grundige forvandlinger. Kan en forlange det av de mektige?

Nei, den tyske sosialisme er — i denne forbindelse — deres dødsfiende og derfor er de imot Tyskland. Og tyskerne vet (som De og hvert dannet menneske naturligvis) at alle andre „kriksgrunner“, fra Danzig til hunnerdommen, er eventyr. All agitasjon i slike retninger kjeder oss bare. Den står ikke engang lenger i et latterlig forhold til en så universalhistorisk rystelse av hele menneskeheten, slik som vi no opplever. Det dreier seg om kulturelle avgjørelser av global rang. Tyskerne har ikke frivillig stilt seg i brennpunktet. Men etterat de no har stått der i 30 år, bærer de sin skjebne som et historiens oppdrag, som kan ha bestemt at de med sin til-

værelse må forsvare den av europeiske idealer funne løsning på det sekulære sosialproblem mot fremmede doktriner såvel i øst som i vest . . .

Men tilgi meg, jeg har latt meg forføre av perspektiver, som måtte framkomme ved vår samtale, hvis vi vilde forfølge dem videre. Jeg vilde jo bare vise Dem, hvordan initiativ og tysk sosialisme kommer temmelig godt overers i praksis.

Tap og vinning

Jeg kommer tilbake til temaet og medgir: ganske visst har denne sosialismen også sine mangler. Vi kjenner dem alt og vil bare rekapitulere dem. Det må til, hvis en vil utrede begrepet tydelig.

Den tyske sosialismes system utelukker at det skyter opp skyskraper-milliarer. Den som vil ha sin 2000-tonnsyacht (helt for seg selv naturligvis), sitt private jernbanetog, herredømmet over noen ti- eller hundretusener arbeidere og funksjonærer, uten å måtte følge andre retningslinjer for deres ve og vel enn sine egne, for ham er det ingen plass her. I Tyskland vilde en rett og slett kalle ham slavehandler, og det er jo forbudt å holde slaver i alle de kultiverte land i verden? Ikke sant?

Heller ikke det angår andre: en kan ikke lage en såkalt sosialistisk revo-

lusjon og befri et hundremillionerfolk fra tyranniet for hemmelig å stikke det inn i det uforliknelige rustningskolchos, som en har utbygd sitt heimland til. I Tyskland vilde det helt enkelt ikke være mulig, fordi en her for sosiale innretninger, byggverk og organisasjoner vilde måtte gi ut de pengene, som så vilde mangle for rustningen for å bli et verdensherredømme. Dessuten vilde en slik metode, hvor faktisk den enkelte ikke kan bety mer enn en liten skrue i maskinen, være verre enn slaveri, for enhver ekte slavehandler vet jo at en slåve alt som handelsobjekt er vesentlig mer verd enn en liten skrue. Forøvrig — slavehandel er som sagt forbudt i alle kultiverte land, ikke sant?

Ganske visst . . . De smiler? De har for tredje gang fullstendig rett: Jeg vil allikevel våge enno et ord for den tyske sosialisme.

Ganske visst bringer den dog inn en beskjedne fortjeneste, mener jeg. Jeg sa for litt siden, da jeg fortalte Dem om de embetsmenn, vitenskapsmenn og offiserer i Preussen, som mot lønn og pensjoner forskriver seg til samfunnet, at de dermed hadde kjøpt seg fordeler, som det enno vilde være litt å si om. Det ene har jeg alt uttalt: disse menneskene kunde uten bekymringer vie seg sine oppgaver. Det var

ofte hemmeligheten ved deres resultater. Den andre fordelen oppsto av den første: da taket over hodet, gryten på bordet og deres barns framtid var så godt som sikret, var de steget et avgjørende trin høyere i den menneskelig utvikling. Når en beskjeftiger seg nærmere med dem, merker en snart den vesentlige forskjell, som består mellom dem og våre dagers enhets- eller massemenneske. De har alle — i motsetning til denne profil — egenart, individualitet; for de hadde tilstrekkelig tid og krefter til sin rådighet, til å dyrke disse tingene, dvs til å finne seg selv. De var like langt vekk fra primitiv livsangst som fra det nakne erversvanvidd og — befridd fra menneskehetens urnød — utviklet de det, som en kaller menneskeverdighet. I pliktbundet frihets sol blomstret kulturen opp. Bare slik kunde den det.

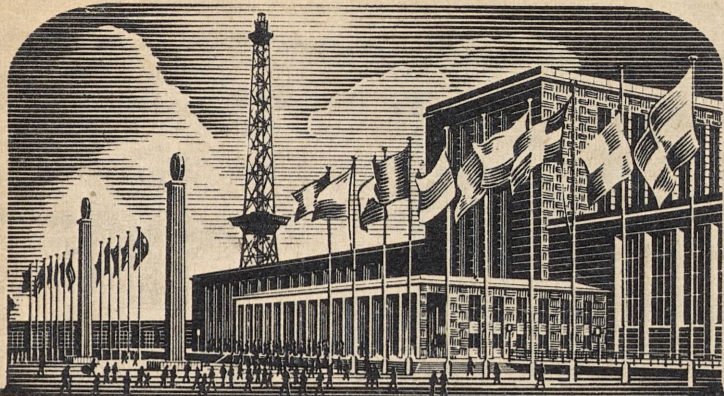
Også i maskinenens og massenes tidsalder å nå dette idealet igjen — det er vårt århundres problem overhodet og samtidig den tyske sosialismes vakreste mål. Det begynte i de siste to decennier å komme stadig nærmere dets oppfyllelse — da kom den annen verdenskrig. Her vil det bli avgjort om det for alltid skal forsvinne fra et ødelagt kontinents horisont og en øde jord . . .

Er vi enige, min venn?

Käthe Haack

er den unge, moderlige kvinne, som har bevart sin ungpikesjarm og i alvorlig som i muntfert spill utstråler en vinnende harmoni. I den tyske selskapsfilmen angir hennes kultiverte framtoning alltid det menneskelige og åndelige nivå. En ser kunstnerinnen igjen i Ufa-filmen „Liebesbriefe“, Tobis-filmene „Meine vier Jungens“, og „Das Konzert“ og i Terra-filmen „Seinerzeit zu meiner Zeit“.

Radioens sosiale gjerning

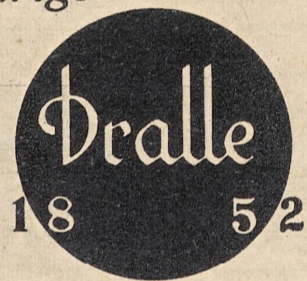
Den store radioutstilling i Berlin var i fredsårene en fanfare for hele verden. Denne av millioner besøkte messe bød ikke bare på tekniske sensasjoner, men dannet samtidig årets festlige høydepunkt for radioen, som knytter alle folkeslag til hinannen. Telefunken har gjennom sine ennå i dag grunnleggende oppfinnelser vesentlig bidratt til å gjøre radioen til hele verdens eie. Telefunkens kringkastere, blant hvilke man finner en rekke av publikums yndlingsstasjoner, i forbindelse med Telefunkens radiomottagere er en ypperlig representant for tysk verdiskapende evne. De veldige tekniske fremskritt, som i disse siste år har funnet sted i Telefunkens laboratorier, vil åpne uanede muligheter for høyning av enhvers kulturelle liv, når freden atter kommer.

SOM RADIOTEKNIKKENS PIONERER - ET VERDENSBEGREP

*Eksemplariske
fabrikasjonsinnretninger i
12 europeiske fabrikker
kommer i dag krigs-
økonomilivet
til gode*

PARFUMERIE- UND FEINSEIFENWERKE

Pelikan - BLÅPAPIR
alltid riktig avstemt

Hvordan skal gjennomslagene lages? Skrivemaskiner, bokholderi- og regnemaskiner, krever ganske andre innfargede blåpapir enn for håndskrift.

Disse forskjellige fargetekniske oppgaver ble fullkomment løst i Tyskland, farge-kjemiens klassiske land. Pelikan-blåpapir er avstemt med vitenskapelig presisjon for ethvert formål og er derfor høyst økonomisk i bruk.

Under krigen framstiller Tyskland fargestoff i fredskvalitet for å kunne levere Kontinentets vennligsinne land toppprodukter på kontorteknikkens område.

Pelikan

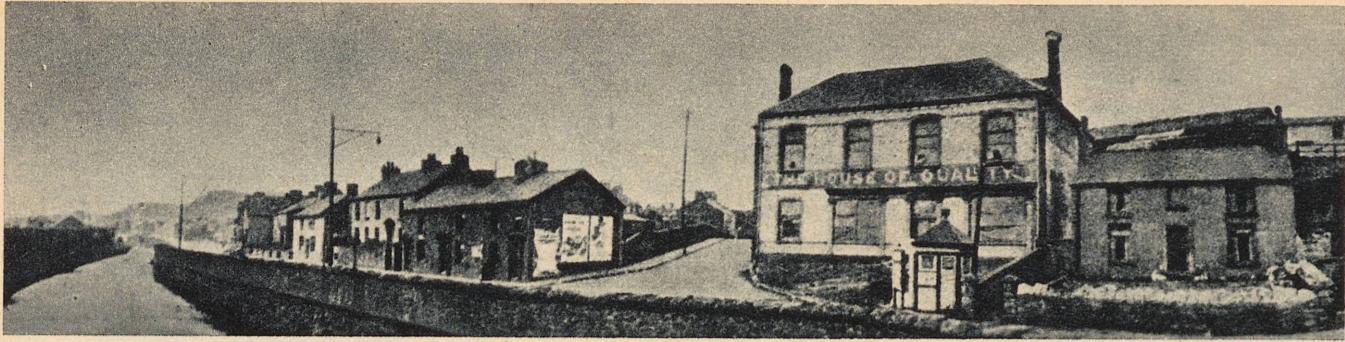
BLÅPAPIR

avstemt etter formålet, derfor økonomisk i bruk.

Det vakre Tyskland har alltid vært et yndet reisemål for mennesker som søker rekreasjon. Men god rekreasjon fordrer alltid god forpleining. Når Tyskland etter krigen igjen får besøk av turister, som oppsøker gode gjestgiverier i vakre egner, vil de finne at dagene blir forskjønnert med utmerkede retter. Fagligneløter gjør dette mulig ved å sørge for komfyre og kjøkkentøy, som viser verden den forbilldelige tyske gjestfrihet og tysk kvalitetsarbeid.

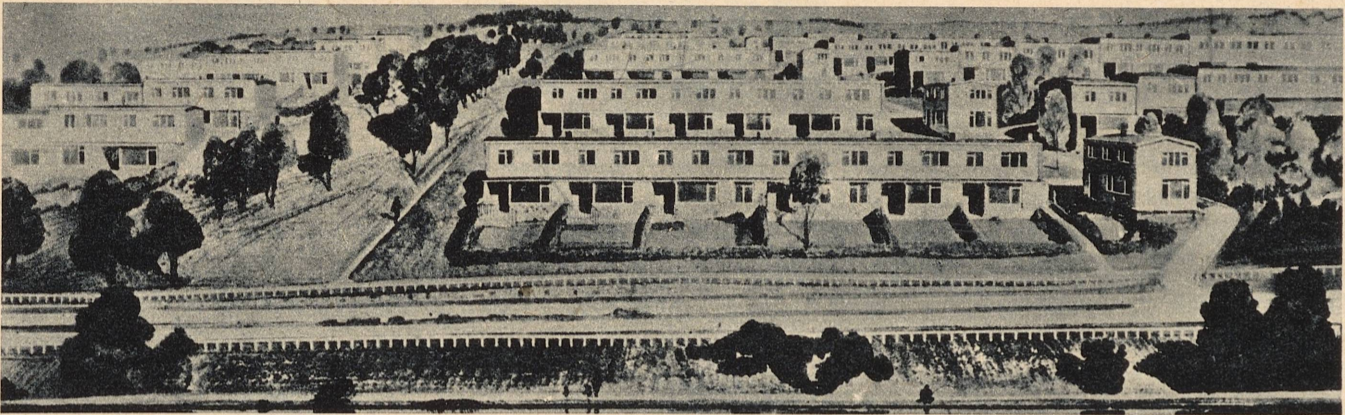
F. Küppersbusch & Söhne, Aktiengesellschaft

Løfter . . .

Bildet ovenfor, som stammer fra et av det engelske tidsskrift „Picture Post“'s siste nummer, viser et arbeiderkvarter i den engelske industriby Swansea; bildet nedenunder viser hvordan dette kvarteret kunde se ut,

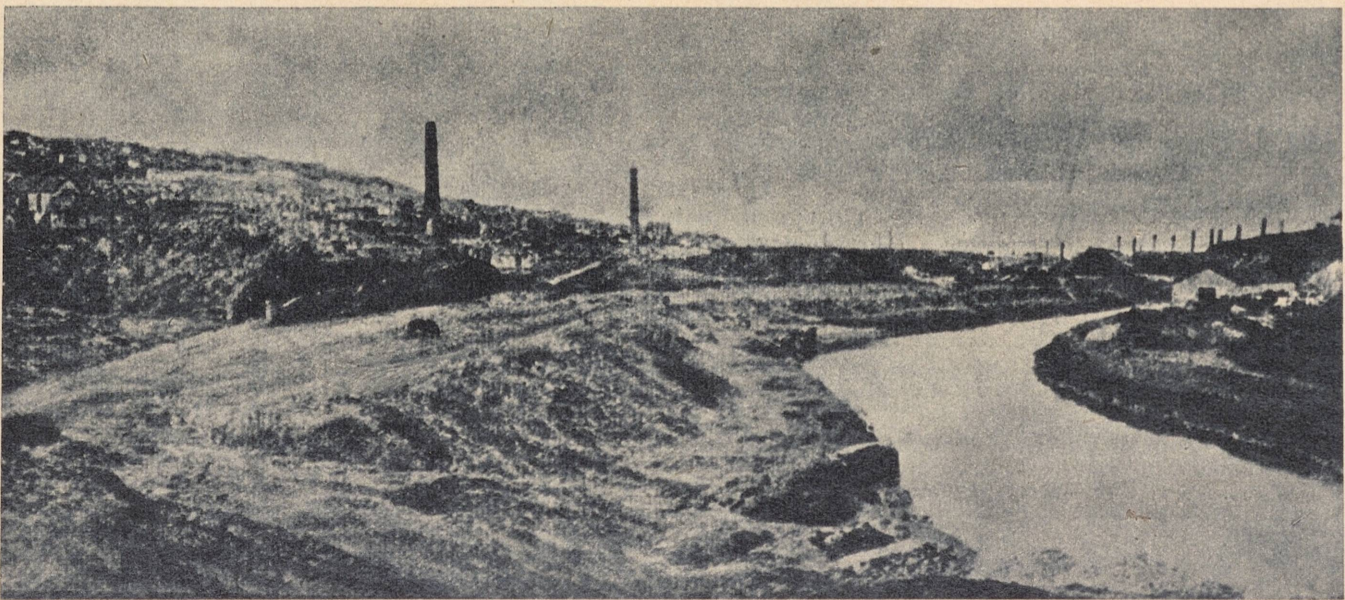
hvis en vilde sosialisere det etter tysk mønster. Tyskeren, som er fagmann på slike områder, gjør seg sine egne tanker om dette. Han vet at slike løfter bare kan oppfylles økonomisk, hvis hele et lands statssystem er sosialisert

Engelsk virkelighet

Fra samme nummer av „Picture Post“: innblikk i arbeiderboligene og deres omgivelse i Swansea — det samme sorjetparadis som den tyske soldat fant i øst

It is a dream

„Det er en drøm . . .“ skrev et engelsk tidsskrift for kort tid siden til utkast, om hvordan en kunde forandre boligforholdene i engelske industriområder. „Signal“ bringer her noen enkeltheter til dette — tatt fra det samme tidsskrift, som i teksten skriver: „Det er en drøm, som kan bli virkelighet, hvis vi ønsker det. Men det avhenger ikke bare av begeistringen hos innbyggerne i denne egnen. Det tilkommer regjeringen å ta det første skrittet. Ved disse setninger tenker en på Beveridges store sosialplan, — som en lot falle, en tenker på slagordet „frihet fra nød“ — som en vil spille ut mot Tyskland, en tenker på det verdensbeherskende, rike Britannia, — hvis egne barn bor i drømmer, som kunde bli til virkelighet, hvis . . .“

Til fargebildene på denne og neste side:

Forskjellen:

Her viser vi et fattigkvarter fra Sovjetunionen, slik som de tyske troppene fant i hundretusener i „arbeidernes og bøndernes paradys" — der ser vi bildet av en lykkelig familie, som de selvsamme soldater måtte forlate. Det kan være at disse bildene er altfor kjent for europeeren, han synes kanskje at han har sett dem altfor ofte — men han skulde se dem daglig! Det gis jo ved siden av fattigdomsbildet fra øst ikke noe bedre bevis for bolsjevismens imperialistiske hensikter. I mer enn to decennier har den tvunget millioner av sine slaver inn i den uhyre rustningskoichosen, som han har gjort Russland til for å erobre Europa for seg. For familie, lykke og fred ble det da ikke lenger noen plass. Men Tyskland ble tvunget til hurtigst mulig å ruste og forberede seg på krig, i det øyeblikket da det var iferd med å virkeliggjøre det største sosialprogram i historien. Dets mål var og er familielykken

Signal

Fødselsdagsselskap
i det grønne